

V I E N Y B Ė

71 M. 36 N.

412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

1957 M. RUGSĖJO (SEPTEMBER) 11 D.

Telefonas:
EV 4-0862

KAINA 15 c.

AMERIKA PANAUDOS JĖGĄ ARABŲ VALSTYBĖMS GINTI

A. ČAPLIKAS NOMINUOJAMAS SLA IŽDININKO PAREIGOMS

Inž. Aleksandras Čaplikas, plačiai žinomas Naujosios Anglijos veikėjas, nominuojamas SLA iždininko pareigoms. Jo kandidatūrą toms pareigoms žada remti visi rimtesni SLA veikėjai bei nariai Massachusetts, Connecticut, New Yorko New Jersey, Pensylvanijos ir kitose valstybėse.

Inž. Aleksandras Čaplikas yra A. L. T. Sandaros centro valdybos viceprezidentas, Sandaros 7 kuopos pirmininkas ir apskrities vienas pačių žymiausių veikėjų Bostone. Jis yra buvęs South Bostono Lietuvių Piliečių Klubo iždininkas, -- klubo, kuris daro apie 120,000 dolerių metinio biznio. Jau 10 metų jis yra SLA 365 kuopos pirmininkas. Inž. Čap-

likas yra pirmininkavęs Amerikos Lietuvių Tarybos Bostono skyriui, buvęs SLA Kontrolės Komisijos narys, aštuonis metus pirmininkavęs SLA Antrajam Apskričiai, o šiuo metu pirmininkuoja SLA Jaunimo ir Poilsio Namų Komisijai. Be to, inž. Čaplikas vadovavo Mass. valstybės lietuvių klubų sąryšiui.

Inž. Aleksandras Čaplikas gimęs Lietuvoje, bet į šią šalį atvykęs 14 m. amžiaus ir, be vidurinio mokslo, yra baigęs Mass. Institute of Technology. Tai, palyginti, dar jaunas vyras, kuris praeitame kare buvo Amerikos karo laivyno taryboje ir ėjo leitenanto-komandieriaus pareigas. Šiuo metu inž. Čaplikas eina atsakomingas pareigas Amerikos oro laivyno mokslinių tyrimų srityje.

SLA reikalai, kaip ir visi lietuviški reikalai, inž. Čaplikui visada buvo prie širdies. Bet ypač SLA reikalus jis labai atidžiai studijuoja. Pavyzdžiui, jis labai nuodugniai yra išstudijavęs SLA finansinius reikalus. Todėl SLA veikėjai yra įsitikinę, kad inž. Čaplikas bus ne tik kompeten-

tingas, bet ir rimtas bei sąžiningas SLA iždininkas.

(Nuominuojamų asmenų sąrašas 3 puslapy)

Inž. Aleksandras Čaplikas

Sirija bus tarptautine pamo-ka tiems, kurie iki šiam laikui į komunistų infiltracijos pavojų modavo ranka.

Valstybės sekretorius Dulles, praėjusį antradienį kalbėdamas spaudos konferencijoje pareiškė, kad jo manymu Sirijos padėtis galės būti taikingai išspręsta, bet čia pat pabrėžė Sirijos padėties rimtumą ir pažymėjo, kad reikia imtis konkrečių žygių surasti taikingam sprendimui.

Dulles toliau nurodė, kad jei Amerika Sirijos klausimą laikytų nesvarbiu ir nieko nedarytų, tai labai būtų galima, kad šiame ruože kiltų karas.

Išdėstęs įvykių rimtumą, Viduriniuose Rytuose, Dulles priminė prezidento Eisenhowerio kalbą pasakytą praeitą sausio mėnesį, kurioj jis prašė kongreso patvirtinti Amerikos doktriną Viduriniams Rytams. Prezidentas Eisenhoweris tada išskėlė seną rusų ambiciją dominuoti Viduriniuose Rytuose ir pranešė apie intensyvų šio agresyvaus siekimo atnaujinimą.

Šiandien prezidentas Eisenhoweris žada panaudoti reikalingas pajėgas laisvoms arabų valstybėms apginti nuo užpuolimo iš prosovietinės Sirijos vyriausybės. Tam pažadui patvirtinti Amerika lėktuvais siųs ginklą Turkijai, Irakui, Libanui ir Jordanui. Į Jordaną jau nuskraidino pirmąjį karinės pagalbos siuntą. Jordano vyriausybės pareigūnai stebėjo, kaip iš 8 amerikiečių karinės aviacijos transporto lėktuvų išskrovė prieštankinius ginklus. Amerikos ginklų siuntimas Jordanan pradėtas po to, kai Sirijoje susidarė prosovietinė vyriausybė ir ten pradėjo plaukti sovietų ginklai.

Amerikos ginklų siuntimas į Jordaną turi tikslą sustiprinti ir apginti Jordano nepriklausomybę, nes sovietų ginklų siuntimas Sirijon smarkiai padidino grėsmę arabų kraštams. Sovietų Sąjunga bando įsiveržti į Viduriniuosius Rytus ekonomiškai, politiškai, o šiuo metu siųsdama tén ginklus ir specialistus.

Ši ginkluota parama Jordanui turėtų pašalinti bet kokias Maskvos abejones, jei tokių būtų Vidurinių Rytų doktrinos klausimu. Jeigu bus veiklama laiku ir ryžtingai, Maskva gal atsisakys nuo savo priešlėčio Sirijoje.

● Joseph Clark, Daily Worker užsienio politikos redaktorius, pasitraukė iš redaktoriaus pareigų ir išstojo iš Amerikos komunistų partijos, kurios nariu išbuvo 28 metus, pareikšdamas išstojas todėl, kad ši partija ir toliau remia sovietų politiką, yra visiškai izoliavusi nuo Amerikos darbininkų ir pasilikusi stalinizmo įtakoje.

Tęsimas 3 psl

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1936

Juozas Tysliava
Editor and Publisher
Vytautas Gedgaudas
Managing Editor
Vytautas Meškauskas
Associate Editor
Valeris Tysliava
Business Manager

Editorial and Business Offices:
412 Bedford Ave., Brooklyn 11,
N. Y. Tel. EVergreen 4-0862.

Entered as Second Class Matter
October 23, 1907 at the Post
Office of Brooklyn, N. Y.

SUBSCRIPTION RATES: USA,
Canada and Other Countries,
\$7.00 for One Year.

ADVERTISING RATES on appli-
cation.

Ar bus sunkiau?

Karą neturi būti. Pinigų turėti daug. Mokesčiai turi būti maži. Dolerio vertė neturi kristi.

Tokia ekonominė programa daug kam Amerikoje visai patinka. Kiti laiko ją net idealu. Eisenhowerio administracija dvi pirmutines tos programos dalis sutvarkė gerai. Karo nebėra. Biznio, darbo ir pinigų buvo daug. Tačiau mokesčiai buvo ir tebėra auginti. Dolerio vertė krito ir tebekrinta. Kainos Sutaupos, kad ir pamažu, auga. Pragyvenimas brangsta. Sutaupos, kad ir pamažu, nyksta. Nėra noro taupyti. Priėmiami. Tik išleisdami pinigus gali apsaugoti nuo nuostolių dėl dolerio vertės kritimo. Todėl vartotojai pinigų "sėja", o gamintojai ir prekybininkai "pjauna". Tačiau, visi kas reikalą supranta, žino, kad tokia padėtis dažniausia baigiasi skaudžia ūkio suirutė. Amerikos žmonės to labai bijo.

Eisenhowerio administracija yra pažadėjusi sumažinti mokesčius ir sustabdyti infliaciją-dolerio vertės kritimą. Ilgą laiką tų pažadų vaisių visai nebuvo matyti. Tik štai, prieš keletą mėnesių ar daugiau, Amerikos ūkyje prasidėjo biznio ir darbo silpnėjimo žymės. Kai kur staurinama gamyba, kitur atleidžiama šiek tiek darbininkų. Žmonės jaudinasi ir klausia: "Ar bus sunkiau gyventi? Ar depresija jau prasidėjo?" Atsakymų girdime įvairių, iš visur. Bet arčiau valdžios stovintieji ekonomistai sako, maždaug, šitaip: "Tas, kas dabar vyksta Amerikos ūkyje gyvenime nėra jokios depresijos pradžia. Visa tai padaryta tyčia ir rimtai apgalvojus." Klausimas: kas, kodėl ir kaip padaryta?

Taigi, kas padaryta? Visų pirma pakeltas palūkanų už duodamas paskolas procentas ir iš viso suvaržytas paskolų davimas. Kodėl taip padaryta? Iš ūkio teorijos ir praktikos yra gerai žinomas toks dalykas. Jei ūkis per daug ir nesveikais pagrindais pradeda plėstis-plėstis tai kelia palūkanų procentą ir varžyk kreditus. Ūkis susitrauks-atluks.

Ieš į sveikas, normalias vėzes.

Suprantoma, kad toks atsilūgimas ir susinormavimas be skausmo neapsis. Bizniui bus nuostolių, darbo žmonėms-darbo sumažėjimas. Kas gi pakėlė tą palūkanų procentą? Amerikos valdžia tiesioginiai niekam paskolų nedalina ir palūkanų dydžio nenustatinėja. Tai tiesa. Amerikoje veikia laisvo kapitalistinio ūkio sistema. Bet taip pat tiesa, kad palūkanų procento tvarkyme ir kredito rinkos normavime Amerikos valdžios vaidmuo yra kuone lemiamas, nors ir netiesiogiai, nors ir nelabai matomai.

Dabar kitas dalykas, kuris siekia sustabdyti dolerio vertės kritimą ir sumažinti mokesčius -- tai Amerikos valstybės išlaidų mažinimas. Čia tai jau tiesioginiai valdžios darbas. Bet koks gi čia ryšys su infliacija? Vėl, čia ekonomistai samprotauja šitaip. Valstybė išleidžia milijardus pinigų tokiems dalykams, kurie tiesioginiai negerina ūkio padėties. Savaimė tie dalykai yra svarbesni už visokias ūkiskas gerybes, bet neduoda jokios tuojau apčiuopiamos naudos. Pavyzdžiui, krašto apsauga-ginklai ir kariuomenės išlaikymas. Dalykas geras ir būtinas. Bet ne ūkiskas. Teismai, teisingumas, diplomacija ir panašūs geri dalykai. Reikalingi, būtini. Bet ūkiui, bent tuojau ir apčiuopiamai, naudos neteikia. Todėl Amerikos valdžia pradėjo mažinti valstybės išlaidas. Pirmučiausia išlaidas kariuomenės ir karo reikalams. Tas kels dolerio vertę, mažins mokesčius, bet be skausmo taip pat neapsis. Pramonė dirbančioji kariuomenės reikalams nukentės. Ir darbininkų bus atleista.

Daug Amerikos ūkio žinovų tvirtina (tiesa, yra ir kitaip manančių), kad dabar pasireiškia sunkumai kaikiuriose Amerikos ūkio šakose yra tiesioginė kovos prieš infliaciją ir dolerio vertės kritimą išdava. Kai kova bus laimėta ir tikslas atsiektas, tai ūkio gyvenimas ne tik nebus blogesnis, bet geresnis ir pastovesnis. Tačiau laikini sunkumai nėra išvengiami, jeigu norima tvirtu dolerio ir mokesčių sumažinimo.

Dr. K. Sruoga

Prašoma nepamiršti, kad dabar Vienybės prenumerata \$7.00 metams.

PAVARDĖ

ADRESAS

TARP MŪSŲ KALBANT...

TARPTAUTINĖ TAIKA

Kas yra tarptautinė taika? Tai sovietų ir amerikiečių ginklus ta lygsvara, ypač atominėj srityje.

Kas atsitiktų, jei vieną dieną vienoj ir kitoj pusėj atominiai ginklai būtų panaikinti? Sovietai laimėtų, būdami stipriau ginkluoti įprastiniais ginklais, kas reikštų pasauliui neišvengiamo karo pavojų.

Bet jei įprastiniai ginklai irgi būtų proporcingai sumažinti?

Persvara vis vien liktų sovietų pusėje ir grestų fatalinis karas.

O jei, per kokią absurdišką hipotezę, visi ginklai būtų panaikinti, atominiai ir įprastiniai, ne tik bombos ir raketos, bet karo laivai ir kulkosvaidžiai?

Tada būtų aišku, kad karas kiltų rytoj ir jį laimėtų sovietai, nes tik jie vieni turi civilinę armiją ir savo penktąją koloną vakarų valstybėse.

Tai yra svarbiausieji principai, kurių žiūri didžiųjų kraštų vadai vienoj ir kitoj pusėj, gerai žinodami, kad nusiginklavimas neįmanomas. Vadinasi, jie kalba apie nusiginklavimą, patys juo netikėdami.

Sovietai su nusiginklavimu vakariečiams stato spąstus, mažai tikėdami į juos pagauti. Gi vakariečiai nėra jau tokie kvailiai nusiginkluoti, bet kalba tam, kad nuraminti visuomenės opiniją.

Kaip matome, pasaulyje viešpatauja didžiausia hipokrizija.

• Iš Londono pranešama, kad ten nutarta Lietuvos ir Latvijos paskolos lakštus, kurie dar nebuvo išpirkti, Anglijoje gyvenantiems savininkams pilnai atlyginti iš Anglijoje "užšaldyto" Lietuvos ir Latvijos aukso fondo.

• Edv. Sulaitis, Draugo redakcijos narys, rašo Drauge, kad jis būdamas Brooklyne, aplankė Darbininko redakciją. Kad svečiavosi Vienybėje, matyti pabijoję užsiminti, kad "bosas" nesupykty.

• Almis Salčius (6 metų amžiaus), žurnalisto Alg. Salčiaus sūnus, aną dieną mokytojui atsakė, kai šis jo paklausė, kodėl pavėlavo į pamoką: "Dėl to, kad perskaičiau gatvėje iškabą "Slow School!"

KLUBAS RUOŠIASI RUDENS BALIUI

Long Beach, Calif. - Vietos Lietuvos Klubas rugpjūčio 18 d. buvo sušaukęs nepaprastą susirinkimą p. Kundrotų (Conrad's) sode, 3215 E. Broadway, Long Beach, kur Kundrotai turi atidarę Art Antiques, pilna įvairių senų brangių

daktų, daugiausiai atvežtų iš Europos. Beposėdžiaujant netikėtai apsilankė mums brangūs svečiai, visa Grinių šeima: Buvusio prezidento K. Griniaus žmona ir sūnus Liūtas su žmona ir dukrele, tad susirinkimą paskubomis užbaigėme, nutarę suruošti balių spalio 27 d. 3 v. p. p. Morgan Hall, 835 Locust Ave., Long Beach, Cal.

Po susirinkimo visi buvome pakviesti prie labai gražiai valgiams ir gėrimams paruošto stalo, kurį paruošdama daug truso padėjo namų šeimininkė p. Kundrotienė, talkininkaujant p. Lukienėi, kurioms Klubas išreiškia didelį ačiū.

Į mūsų klubą įstojo nauja narė P. Giraitienė, buvusi chicalgetė, o vėliau gyvenusi Los Angeles, bet dabar persikėlusį gyventi į Long Beach, Calif., kur nusipirko namą.

V. Bildukas

Naujas vertingas siuntinys į Lietuvą ir Sovietų Rusiją:

1. 3,2 metrų 140 cm. pločio melsos grynios vilnos, patvarios ir šiltos medžiagos vyriš-

• Kieno tai? "Laikraščiai yra kaip moterys: jie dažnai mus veda iš kantrybės, bet be jų negalima apsieiti." (William Faulkner).

• New Yorke važiuojant autobusu, man teko išgirsti tokį dviejų moterų pasikalbėjimą:

-- Kaip tu suliesėjai, beveik nebegalima pažinti! Kas atsitiko?

-- Nekalbėk man apie tai. Tai mano vyro kaltė. Su juo toliau gyventi darosi nebeįmanoma.

-- Tai kodėl neišsiskiri?

-- Esu numačiusi prašyti skrybų, bet noriu palaukti, kol nukristu iki 110 svarų...

SPAUDOS SKVELDROS

• "Negėręs, nerūkęs ir pas mergas nėjęs: iš viso, kokiams velniams tu dar ant svieto gyveni?" -- Draugas.

• "Pasilūyčiau Grigaiti pakelti į generolus (A. Bimba).

• "Naujiųjų metinė prenumerata pakelta iki \$13.00. Už pavienę kopiją ims 7 centus, o šeštadieniais 10 centų. Niekas nieko nesakyty, kad laikraštis pabrango. Bet Naujienos ta proga žioplai giriasi, kad jos aukų nepraso ir neubagauja. Tuomi Naujienos išleidžia beveik visą lietuvišką spaudą. Aukas juok renka ir pats socialdemokratinis Keleivis ir net marijonų Draugas. Aukavimo tradicija pas mus išgalėjo nuo Aušros ir Varpo laikų. O kas, iš esmės, yra prenumeratos pakėlimas, jei ne kreipimasis į skaitytojus, kad duotų daugiau pinigų? Naujiųjų pasigyrimas yra primityviškai, jonvaikiškai žioplas." -- Vilnis

P. Dantas

kam arba moteriškam kostiumui:

2. 4 metrų 80 cm. pločio šviesios medvilninės medžiagos, tinkančios moteriškam kostiumui ar marškinims;

3. 2 kamuoliukai siuvimo siūlų;

4. 1 kamuoliukas šilkinčių siūlų;

5. 1 pora šiltų kūčekalinių pantaplių;

6. 1 dėžutė 90 tablečių gryno tecthino;

7. 1 pakelis 30 tablečių vitaminių Polyvit.

Siuntinėlio kaina į kurią įeina multas, persiuntimo ir išlaidos:

Į Lietuvą -- \$39.00.

Siuntėjas gaus pakvitavimą su gavėjo parašu. Nuo užsakymo dienos siuntinėlis nuels į Lietuvą per 6 savaites, o į Sibirą -- 8 savaites, o gal, ir greičiau, nes BALFO patyrimu kai kurie valstybės siuntinėliai iš Muncheno ir iš Šveicarijos į Lietuvą nuėjo per 2 savaites.

Jei siuntinėlis žūtų, užsakytojui bus gražinti pinigai.

Užsakymus ir pinigus siųsti United Lithuanian Relief Fund of America, 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.

7 DIENOS PASAULYJE

● Arkansas gubernatoriaus Faubus priešinis mokyklų subendrinimui, Washingtonui sukelią didelių rūpesčių. Kaip žinome, Aukščiausias Teismas pasmerkė mokyklų segregaciją, kaip nesiderinčią su konstitucija. Baltieji Rūmai žada imtis žygių, kad Arkansas valstybės gvardija būtų atitraukta nuo valdinių mokyklų ir negrali mokiniai galėtų jas lankyti.

● Praeitą antradienį New York'e susirinko Jungtinės Tautos visumos susirinkimui ir pradėjo svarstyti specialios komisijos pranešimą Vengrijos klausimu.

● Sovietų Sąjunga vetavo Vietnamo ir Korėjos respublikų priėmimą į Jungtines Tautas.

● Lenkijos komunistų partijos vadai su Gomulka priešaky šiuo metu lankosi Bielgrade, kur jų pasitikti buvo išėję į gatves visi Bielgrado gyventojai.

● Pavergtųjų Tautų Seimas, kuriame ir Lietuva yra atstovaujama, paskelbė platų raportą apie Vengriją. Jame sakoma, kad Vengrijoje po revoliucijos tūkstančiams asmenų buvo įvykdyta mirties bausmė, apie 20,000 pasmerkta kalėti, apie 15,000 nuteista prievartaiems darbams, 10,000 nusiūsta į koncentracijos stovyklas ir 12,000 išvežta į Sovietų Sąjungą.

● Šiuo metu Vengrijoje stovi 100,000 sovietų kariuomenės.

● Amerikos delegatas nusiginklavimo pakomisėj Stassenas, posėdžius atidėjęs neribotam laikui, grįžo iš Londono į Washingtoną. Jis pareiškė tikėjimą, kad nusiginklavimo klausimu susitarimas bus pagaliau pasiektas, bet sekantis didesnis žingsnis tėra įmanomas, jei sovietai sutiks su nutraukimu branduolinės medžiagos gamyba kariniams reikalingam.

● Maršalas Tito artimoj ateity ruošiasi vykti į Izraelį.

● FBI tvirtina, kad Amerikoje veikia mažiausiai vienuolika sovietų šnipų tinklų.

Sirija...

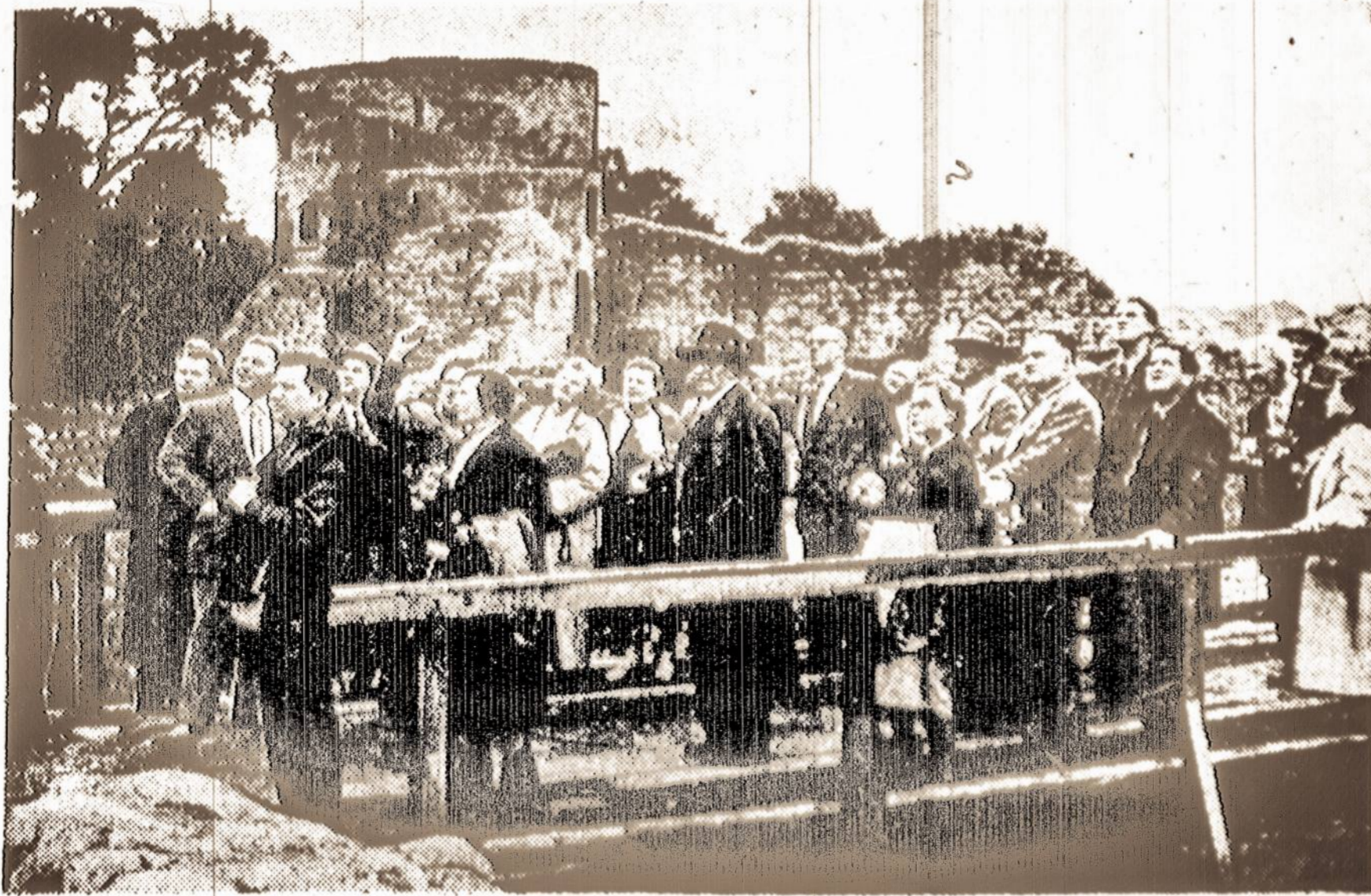
Tęsiamas iš 1 psl.

Šiandien Sirija yra įspėta, jei ir toliau laikysis dabartinio kurso, jei pasienio incidentai bus nesukontroliuojami, Amerika intervensuos prieš agresiją.

Ar šito įspėjimo pakaks atviram Sovietų Sąjungos padrašinimui atremti, pamatysime vėliau.

● Sirijos vyriausybė kaltina Ameriką, kad jos karo laivai provokaciniais tikslais manevruoja prie Sirijos krantų. Washington'e aiškinama, kad amerikiečių karo laivynas šiuo metu manevruoja Viduržemio jūroje, bet laivai niekad nebuvo taip arti priplaukę prie Sirijos, kad juos matytų nuo kranto.

VAKAR, ŠIANDIEN IR RYTOJ

Šiuo metu Lietuvoje lankosi Juozo Leševičiaus vadovaujama Kanados lietuvių grupė, kurių daugelis Lietuvos nebuvo matę 30 ir daugiau metų. Nuotraukoje: ekskursantai apžiūri dar ne visai pilnai atstatytą Trakų pilį.

IŠ GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMO

Rugpjūčio 31 ir rugsėjo 1 d. įvyko pirmas Amerikos Lietuvių Gydytojų Draugijos suvažiavimas, kuriame dalyvavo apie 125 gydytojai ir dantų gydytojai iš Amerikos ir Kanados. Geriausiai buvo atstovaujama Chicago's Lietuvių Gydytojų Draugija (100 iš Chicago), kur yra skaitlingiausias būrys gydytojų tiek senos kartos tiek iš naujų ateivių DP. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija su centru Clevelande turi apie 50 narių ir buvo atstovaujama 13 narių. New Yorko Lietuvių Gydytojų D-ja, kuri turi 30 narių, prisuntė 4 atstovus ir Kanados gydytojai, kurie dar nėra įsteigę savo atskiros draugijos, taipogi prisuntė savo atstovus.

Posėdžiai vyko Morrison viešbuty. Pranešimai buvo dvejopo turinio: grynai mediciniški ir iš visuomeninės medicinos. Pirmos dalies pranešimai buvo šie: Kas naujo akušerijoje ir ginekologijoje? W. M. Eisin (Chicago), vienintėlis pranešimas anglų kalba, Kas naujo ortopedijoje? A. O. Šabanas (Chicago), Postoperatyvinis tromboembolizmas, D. Degešys (Cleveland), Degeneratyvinio artrito problemos, J. Meškauskas (Chicago), Steroidų terapija akių ligose, V. Avižonis (New York), Gastroenterologinės problemos, J. Adomavičius (Chicago), Poliomelito virus ir kiti virusai, V. Povilanis (Montreal, Canada).

Antroji dalis: Medicinos arba sveikatos reikalų tvarkymas nepriklausomoj Lietuvoj, vokiečių ir rusų okupacijų metu, V. Tercijonas (New York), Kauno medicinos fakultetas okupacijos metu, J. Meškauskas (Chicago), Amerikos Lietuvių Gydytojų Draugija, A. Montvid (Chicago), Lietuvių Gydytojų Draugija Vokietijoje, H. Brazaitis (Cleveland).

Šis pirmas Amerikos Lietuvių Gydytojų suvažiavimas buvo sušauktas norint organizuoti bendrą Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungą, kuri apjungtų visus Amerikos lietuvių gydytojus ir dantų gydytojus.

Suvažiavimas išrinko Amerikos Lietuvių Gydytojų Draugijos Valdybą: pirmininkas dr. A. Montvidas (Chicago), jis buvo pirmininku Chicago's Lietuvių Gydytojų Draugijos. Vicepirmininkai: dr. Budrys (Chicago), dr. Degešys (Cleveland) dr. V. Tercijonas (New York), Direktoriai: dr. Garunas (Chicago), dr. V. Avižonis (New York), dr. P. Kusa (New York), dr. V. Ramanaukas (Cleveland), dr. Stankaitis (Cleveland). Sekretorius ir išninkas dr. V. Tauras (Chicago). Centro valdybos buveinė bus Chicagoje.

Suvažiavimui pasibaigus įvyko šaunus banketas su muzikine programa tame pačiame viešbuty. Bankete dalyvavo ne tik gydytojai su šeimomis, bet ir lietuviai visuomenininkai: konsulas Daužvardis, adv. A. Ollis ir kiti, kurie savo kalbose palinkėjo naujai įsteigta draugijai pasisekimo.

Buvo pasiūlyta suvažiavimo darbus išleisti atskira knyga arba metraščiu, kas sukėlė balsus, kad Gydytojų Draugija neturi lėšų.

Kitą Amerikos Lietuvių gydytojų suvažiavimą numatoma šaukti po dviejų metų, Clevelande, Ohio.

Dr. V. Tercijonas

SLA NARIŲ DĖMĖSIUI

Naujosios Anglijos SLA veikėjai, turėdami mintyje besitarinančias SLA Pildomosios Tarybos nominacijas, neseniai turėjo specialų susirinkimą šiuo reikalu. Plačiai išnagrinėję SLA reikalus ir apsvarstę dabartinę jo padėtį, jie nutarė nominuoti į būsimą SLA Pildomąją Tarybą šiuos asmenis:

W. F. LAUKAITIS, PREZIDENTUI,
A. S. TREČIOKAS, VICEPREZIDENTUI,
JONAS VALAITIS, SEKRETORIUI,
ALEKSANDRAS ČAPLIKAS, IŽDININKUI,
J. ARLAUSKAS, IŽDO GLOBĖJUI,
ADV. S. BRIEDIS, IŽDO GLOBĖJUI,
DR. S. BIEŽIS, DAKTARUI KVOTĖJUI.

Naujosios Anglijos SLA veikėjai, sudarę specialų SLA nominacijų ir rinkimų komitetą, kreipiasi į visus SLA narius, kviesdami juos remti aukščiau išvardintus asmenis SLA Pildomosios Tarybos nominacijose ir rinkimuose.

NAUJOSIOS ANGLIJOS SLA VEIKEJŲ KOMITETAS

7 DIENOS LIETUVOJE

● Vilniuje sudarytas Lietuvos žurnalistų sąjungos organizacinis biuras, į kurį šeima: J. Karosas (pirm.), J. Civilkaitė, J. Mitalas, A. Lukauskas, K. Bieliauskas, J. Motieka, S. Televnojus ir V. Zenkevičius.

● Kėdainiuose atidaryta miestą aptarnaujanti autobusų linija, jungianti geležinkelio centrą ir naujamiesčių su miestu centru.

● Radvilišky, Mumšelio ir Sulinkų miškuose buvo surošta vilkų medžioklė, kurioj dalyvavo 19 medžiotojų. Buvo nušauti 4 vilkai.

● Aušra Salčiūtė, žurnalistė Mato Salčiaus, mirusio Bolivijoje, duktė, Vilniaus Universitete apgynė disertaciją tema: "Pirminio plaučių vėžio diferencinė rentgeno diagnostika".

● Vilniuje po karo pastatyta gyvenamojo ploto apie 300,000 kvadratinų metrų. 1957 metais esą numatoma Vilniuje atiduoti eksploatacijai 46.000 kv. metrų gyvenamojo ploto.

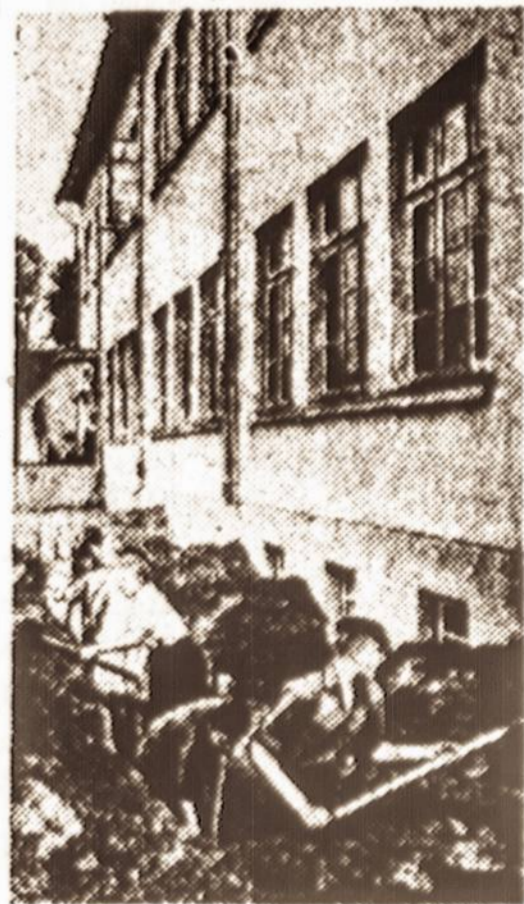
● Vilniuje numatoma pastatyti dar du kinus, vieną Antakalnyje, kitą Stalino prospekte. Kraševskio gatvėje numatoma pastatyti vaikų sporto mokyklą, o Antakalnyje antroji klinikinės ligoninės pastatų eilė. Neries pakrantėje prie Ukmergės gatvės bus pastatytas naujas gyvenamųjų namų kvartalas.

● Iš Vilniaus bus tiesiami keli aukštos įtampos elektros laidai į kai kuriuos Aukštaitijos kolchozus.

● Tolimojo plaukiojimo garlaivis "Nemunas", pastatytas Nemuno laivinkystės valdybai, atliko savo pirmąją bandomąją kelionę.

● Vilniuje lankėsi Latvijos mokytojų ekskursija. Vilniečių pedagogų ekskursija lankėsi Minske.

● Vos tik Lietuvoje pasibaigė rugpjūditė, Sovietai spaudžia kolchozininkus tuojau pradėti javų kūlimą, nors jie dar nėra kaip reikiant apdžiūvę.

● Viešųjų vidurinės mokyklos mokiniai kasa kanalą drenažo vamzdžiams nutiesti, siekiant apsaugoti mokyklos požemines patalpas nuo dregmės. Moksleiviai savo įėjomis išuostė mokykloje mechanines dirbtuves.

Keletas žinomų Los Angeles asmenų, dalyvavusių Lietuvos Vyčių suvažiavime ir koncerte: (pirmoje eilėje) solistė Helen Swagart, sportininkas P. Lubinas, (antroje eilėje) A. Gustaitis, solistas V. Verikaitis, filmų artistė Rūta Kilmonytė-Lee ir B. Budriūnas.

RAŠTIKIO KLAIDA Nr. 14

3. Raštikis savo atsiminimų antrame tome, kaip jau rasėme perėjame VIENYBĖS numeryje, išvardina 17 savo klaidų. Keturioliktu numeriu jis atžymi savo eigos vokiečių-sovietų karo pradžioje, kada vokiečiai jį pažino į Lietuvą, norėdami paversti laik. vyriausybės min. pirm. K. Skirpos autotiteta.

Kaip žinia, Raštikis į Vokietiją pabėgo 1941 kovo m., tai yra tada, kai sovietams jis jau nebuvo reikalingas -- jie jau buvo Lietuvoje gerokai įsistiprinę ir galėjo pradėti rodyti savo tikrąjį veidą. Kokia gi buvo tuo metu vokiečių-lietuvių santykių būklė? Vien iš Raštikio atsiminimų visai pilno vaizdo negalime susidaryti, tačiau atsiminę ką yra rasę K. Skirpa, jau turėsime, atrodo, visai ryškų visos situacijos apibūdinimą.

Visų pirma reikia konstatuoti, kad paskutinė Lietuvos vyriausybė buvo ištikėjusi, kad Vokietija karo nelaimės ir todėl Lietuvos interesai reikalauja neutralumo. Tos pačios nuomonės buvo ir visi ryškūs Lietuvos politikai. Tik vienas Lietuvos pasiuntinys Berlyne Skirpa galvojo, kad Lietuvai reikia vesti aktyvią politiką ir konflikto pradžioje užimti Vilnių. Tačiau tam jo nusistatymui nepritarė faktinis paskutinis Lietuvos užs. politikos vedėjas min. pirm. pavadotojas K. Bizauskas ir užs. reik. min. politikos departamento vedėjas E. Turauskas, kurie jam uždraudė šiuo klausimu bent kokias derybas vesti su vokiečiais. Berlynui norėjosi įvesti Lietuvą į karą Vokietijos pusėje, tačiau jo pastangos ta kryptimi susidūrė su kietu Lietuvos vyriausybės nusistatymu laikytis neutraliteto.

Bolševikams Lietuvą okupavus ir A. Smetonai iš Vokietijos išvykus į JAV, Skirpa su vokiečių įstaiigų pagalba pradėjo ruošti dirvą sukilimui Lietuvoje neįsvengiamo sovietų-vokiečių karo atveju. Įvairių sąmokymų ties šiuo tarpu dar nežinome,

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

nedaug ką naujo sužinojome iš Raštikio atsiminimų, bet viena pareigūnais norėjo tartis kaip būsimoji Lietuvos galva. Tragikomiska, kad tas buvęs ir dabar vėl esąs demokratinės liaudininkų partijos politikas tuo laiku galvojo sudaryti vadistiniams principais tvarkomą lietuvių partiją!

Iš kitos pusės naciai buvo pasiryžę totaliniam karui, tota-

parodžius, jog niekam negresia didesnis pavojus.

Pirmas vokiečių žygis ta prasme buvo Raštikio pasiuntimas be Skirpos žinios į Lietuvą, tuo įrodant, kad Berlynas Skirpos nelaiko Lietuvos "vadu" ir kad patys lietuviai irgi nelaiko jo vadu. Toks Raštikio išskridimas iš Berlyno į Kauną buvo visų Skirpos ambicijų palaidojimas. Tai buvo didelis patarnavimas vokiečių tuo laikinei politikai.

Buvęs kariuomenės vadas pasakoja, kaip naciai jį panaudojo palaidoti Škirpos užsimojimą save vaizduoti lietuvių 'vadu'. - Raštikis smerkia tris Brazaičio vyriausybės narius, kurie pasidarė Kubiliūno generaliniai tarėjais, tačiau pats ta proga užmiršta pasižiūrėti į veidrodį...

liniam laimėjimui ar Zuvimui ir į lietuvių ar kitų tautų eventualią talką žiūrėjo skeptiškai. Juo labiau, kad jie ruošėsi trumpam karui. Ką nors iš jų išsiderėti galima buvo tik dar prieš karą, karui prasidėjus buvo jau per vėlu. Skirpos situacija buvo dar tuo bloga, kad jis turėjo kontaktą tik su palyginti smulkiais vokiečių pareigūnais, kurie negalėjo pakeisti bendros Hitlerio ir artimiausių bendradarbių politikos linijos.

Tolimesnė įvykių eiga žinoma. Karui prasidėjus susidarė Lietuvos vyriausybė su K. Skirpa priešakyje, tačiau praktiškai Skirpa buvo tik iš vardo min. pirm., nuo Lietuvos jis buvo vokiečių izoliuotas. Tačiau visai brutaliai ir viešai paneigti Lietuvos nepriklausomybės aspiracijas vokiečiai įvairiais sumetimais nenorėjo. Pakirsti lietuvių eventualų vieningą nusistatymą jie norėjo pačių lietuvių rankomis, panašiai kaip bolševikai ilgesnį laiką laikė Raštikį nesumitą ir kariuomenės likvidacijos komisijoje, kad

Pats Raštikis tikėjosi, aiškina jis dabar, kad taip patarnaudamas vokiečiams jis išsiderėsiąs daugiau teisių laikinai Lietuvos vyriausybei ir pačiam K. Skirpai. Raštikis toliau aiškina, kad jis iš tiesų galbūt tą padėti praktiškai J. Brazaičio vadovaujama vyriausybei, tačiau jos egzistencijos apginti negalėjęs. Vokiečiai Raštikiui siūlė atsistoti lietuviškos administracijos priešakyje, tačiau jis atsisakęs. Jie ton vieton paskyrė Kubiliūną ir eilę kitų vadinamųjų voldemarininkų. Rašo toliau Raštikis 316 psi.:

"Bet labai daug kas stebėjosi, kada laikraščiuose paskelbtam generalinių tarėjų sąraše pamatė finansų, žemės ūkio ir teisingumo generalinių tarėjų pavardes. Jie visi trys buvo tu pačių sričių ministeriais Lietuvos laikinoje vyriausybėje. Du iš jų buvo katalikų grupių atstovai ir vienas liaudininkas. Šis faktas iš pradžių daug ką stebino ir klaidino."

Cia Raštikis, atrodo, pareiškia savo pasipiktinimą. Savaimė aišku, kad tie ministeriai, sutikdami būti generaliniais tarėjais, davė nemažą moralinį smūgį Lietuvių Fronto politikams, kurie kovojo už laik. vyriausybės, atseit, bent formalų Lietuvos nepriklausomybės išlaikymą. Galima teigti, kad padorūs žmonės tuo atveju būtų pasakę: jei jūs -- vokiečiai -- nepripažįstate mūsų vyriausybės, mes iš principo negalime dalyvauti jūsų sudarytoje administracijoje! Tokią išvadą galime padaryti iš tos Raštikio atsiminimų vietos ir čia pat esame priversti autorių paprašyti pasižiūrėti į veidrodį!

O ką darė pats Raštikis? Vokiečiams pasiūlius, jis tuojuo vyksta į Lietuvą, kad sugriovus tikrą ar tariamą Skirpos autoritetą! Lygiai taip pat, kaip bolševikams okupavus Lietuvą jis sąmoningai ar nesąmoningai jiems tarnauja. Ar čia netinka jo paties žodžiai taikinti tiems trimis tarėjams: "Šis faktas iš pradžių daug ką stebino ir klaidino!"

Ar galima po to stebėtis, kad po kelių metų Raštikį pakvietus į Vliką, jo narys K. Drunga prieš tai protestuoja, aiškindamas, kad toks "lankstus" žmogus, tarnavęs ir bolševikams ir vokiečiams, reprezentuoti Lietuvos rezistenciją netinka. Raštikį tada užstojo buvęs laikinos vyriausybės galva J. Brazaitis, matyt, norėdamas tą puikiai prisitaikanti modernų Figaro pritraukti prie savo Fronto. Raštikis buvo pakviestas Vliko tarnybon. Už kelių metų tačiau iš VLIKO pasitraukė tas

buvęs vyriausybės galva, o dar po kiek laiko VLIKO pirmininku pasidarė Raštikio minimas buvęs finansų ministeris ir generalinis tarėjas Jonas Matullonis! Išeitų, kad pas mus tam tikri veikėjai visados nori būti paaukštintoje vietoje vistiek kieno dėka, Lietuvos draugo ar priešo, Lietuvos jos egzistencijos apginti negalėjęs. Tokių žmonių turi visos tautos, tačiau labai gaila, kad jų tarpe atsirado buvęs Lietuvos kariuomenės vadas, kuriame norėtume matyti garbingiausių Lietuvos nepriklausomybės gynėjų, karininko tradicijų saugotoją. "Be reikalo nekelt, be garbės nenuleisk" -- buvo išrašyta Lietuvos karininkų karduose. Raštikis kardu mosikavo taikos metu, karo metu jis juo visai nesinaudojo. Mat, buvome atominio amžiaus išvakarėse, -- amžiaus, kuris nebežino garbės vertės. Prasidėjo prisitaikėlių visom aplinkybėm laikotarpis.

Barz' askutis Figaro, o ne viduramžių riteris yra jo simbolis. Figaro žen, Figaro ten...

Lietuvis Amerikos cento autorius

Mūsų tauta yra davusi žmonių, kurie savo darbais yra pasireiškę plačiajame pasaulyje. Vienas iš tokių yra Viktoras Domas Baranauskas-Brenner. Jis gimė 1871 m. birželio 12 d. Šiauliuose. Jo tėvas buvo antspaudų dirbėjas ir graviuruotojas. Jaunas ir gabus Viktoras dirbo kurį laiką savo tėvo dirbtuvėje, iš pradžių Šiauliuose, o vėliau Kaune. Rusų valdžios žandarų persekiojamas dėl savo verslo konkurentų iškundimo, atvyko į Jungtines Amerikos Valsties 1890 metais.

Amerikoje jis dirbo savo verslo darbą. Netrukus pasižymėjo savo dideliais gabumais skulptūroje ir graviūroje. Buffalo, St. Louis, ir Paryžiuje gavo pirmąsias premijas už savo pinigų modelius ir skulptūras. V. D. Baranauskui, pasižymėjusiam skulptoriui, pats J.A.V. prezidentas Teodoras Rooseveltas 1908 m. pozavo, kasant Panamos kanalą, Baranauskas padarė ta proga medalį. Jo kūrinius puošėsi Paryžiaus, Luxemburgo, Muencheno, New Yorko, Chicagos ir kitų miestų numizmatikos muziejai.

1909 m. buvo paskelbtas konkursas sukurti naujam cento modeliui. Tada jau buvo pasibaigęs Amerikos "Indijono galvos" cento amžius. Iš tūkstančių projektų buvo pasirinktas mūsų tautiečio V. D. Baranausko-Brennerio "Lincolno galvos" cento modelis. Po tuo projektu tarp kviečių varpų apačioje yra atspausdintos raidės "V.D.B.", net ant 22,350,000 centų, o nuo 1918 m. iki šios dienos tos raidės, labai mažytės, vos padidina moju stiklų tematomos, yra po Lincolno petimi.

Be to, V. D. Baranauskas dar yra sukūręs daug įvairių pinigų medalių projektų. Dėl Jungtinių Amerikos Valstijų finansų ministerija yra iškabinusi jo paveikslą šalia "Lincolno Cento".

Tokių darbus dirbdamas ir pasižymėjęs maždaug visoje Amerikoje, V. D. Baranauskas tačiau visą savo gyvenimą pasiliko veiklus lietuvis patriotas. Jo darbštumas ir įtemptas nuolatinis darbas ardė jo silpną sveikatą, ir jis mirė 1924 m. gegužės 5 d. New Yorko mieste.

PASKIRTA PREMIJA

Vinco Krėvės Vardo Literatūrinės Premijos Jury komisija, susidedanti iš dr. H. Naglo -- pirmininko, B. Pūkelevičiūtės, B. Ciplijauskaitės, J. Kardelio ir K. Veselkos, susirinkusi posėdžio š. m. rugsejo 4 d. Montrealyje ir apsvačiusi visus 1955-56 m. išleistus, dar nepremijuotus lietuvių grožinės literatūros kūrinius, nutarė, trimis balsais prieš du, antrąją Vinco Krėvės Vardo Literatūrinę Premiją 500 dolerių sumoje skirti Jonui Mekui už jo idilių rinkinį "SEMENIŠKIŲ IDILĖS".

PENKTOJI KANADOS LIETUVIŲ DIENA NIAGARoje

Prieš penkis metus veiklių Hamiltono liet. bendruomenės vadovų iniciatyva buvo surengta pirmoji Kanados Lietuvių Diena. Nuo to laiko Kanadoje tokių dienų rengimas virto tradicija ir jos buvo rengiamos kasmet. Antroji Kanados Lietuvių Diena buvo Toronte, trečioji -- Montrealy, ketvirtoji -- Windsorė ir šiemet penktoji -- Niagaroje. Be išskilmingo akto su prakalbomis iš lietuvių ir kanadiečių žymesnių asmenų, meninkų ir sportininkų pasirodymų, tos šventės turėjo uždavinį pasimatyti ir sueiti į vieną vietą išsiblaškiusiems po Amerikos kontinentą lietuviams. Tokiu būdu tokios Lietuvių Dienos visiems patikdavo ir į jas susirinkdavo skaitlingai iš Kanados ir JAV lietuviai.

Penktoji Lietuvių Diena, įvykusi š. m. rugpjūčio 31 -- rugsėjo 2 d. Niagaroje taipgi sutraukė gana daug tautiečių, nors pati Niagara ir kitos apylinkės lietuvių kolonijos (Wellando ir St. Catharines) nepasizymi lietuvių skaitlingumu. Šiai Lietuvių Dienai su-

ruošti buvo sudarytas specialus komitetas iš Niagaros pusiasaly gyvenančių lietuvių, kuriam pirmininkavo p. Balsas.

Pirmoji diena buvo skirta sportui ir susipažinimo baliui. Kadangi tą pačią dieną Rochesteris vyko platesnės Š. Amerikos sporto varžybos, tad šioje Lietuvių Dienoje tebuvo tik krepšinio rungtynės. Susipažinimo balius vyko erdvoje Memorial Arena patalpose, į kurias buvo susirinkę apie 1500 asmenų, daugiausia iš Toronto, Hamiltono ir kt. Kanados vietovių. Nemažai matėsi ir iš JAV. Šeštadienį taipgi buvo atidaryta Lietuvių Dailės Paroda, kurioje dalyvavo net 29 lietuviai dailininkai su 85 kūriniiais. Paroda tęsėsi per visas tris dienas. Jos suorganizavime daugiausia pasidarbavo dail. T. Valius.

Sekmadienio programa buvo pradėta pamaldomis. Katalikams pamaldas buvo atlaikytos Tėvo Placido OFM sv. Antano bažnyčioje. Pamokslą sakė prel. J. Balkūnas. Evangelikams pamaldas laikė kun. dr. M. Kavolis, sv. Povilo evangel. liuter. bažnyčioje.

Po pamaldų buvo padėtas vainikas prie zuvusių karių paminklo. Čia trumpai kalbėjo p. Balsas ir J. Matulionis.

Vakare Collegiate-Vocational Institute buvo iškilmingas aktas ir koncertinė programa. Iškilmingas aktas, kaip ir visuomet, pasižymėjo kably ir sveikinimų gausumų ir užtruko net 2 val. Pradėjęs aktą pirm. Balsas, pakvietė programai pravesti p. Šernaitę-Meiklejohn. Po to kalbėjo Krašto Valdybos pirmininkas V. Meilus, Kanados parlamento atstovai A. Maloney ir Mrs. Ellen Fairclough. Pastaroji yra Kanados vyriausybės narė (valstybės sekretorė). Paskui kalbėjo gen. konsulas min. V. Gylys, prel. Balkūnas, Niagara Falls miesto mēras G. M. Hawkins ir VLKO pirmininkas dr. A. Trimakas. Žodžiu dar sveikino LLK vardu J. Audėnas ir valstiečių liaudininkų suvažiavimo vardu dr. J. Pajaujis. Raštu buvo gauta sveikinimai iš dviejų parlamento narių, LB centro Vald. pirm. St. Barzduko, LNT pirm. V. Rastenio, ir kt.

Po pertraukos prasidėjo koncertinė dalis, kurią atliko Alice Stephens mergaičių ansamblis iš Chicagos, solistas Baranauskas, neseniai grįžęs iš Italijos, aktorius H. Kačinskas ir Hamiltono liet. tautinių šokių grupė vad. G. Breichmanienės. Ansambliai ir sol. Baranauskui akompanavo G. Aleksūnaitė-Mitchell. Koncertinė programa buvo gera, prityrusių meninkų atlikta, tik gal kiek perilga. Ansamblis jautriai ir mokamai padainavo bene 25 dainas, sol. Baranauskas padainavo, kaip visuomet išpūdingai ir pasigėrėtinai puikiai keletą operų arijų ir lietuviškų dainų, akt. H. Kačinskas meistriškai padeklamavo Baranausko Anykščių Šilelį, Binkio

Pavasarių bei Lietuvos partizanų poezijos, gi Hamiltono taut. šokių grupė gražiai pašoko Kubilą, Vėdarą ir Malūną. Visiems menininkams buvo įteikta gėlių. Vakaro programa ir Lietuvių Dienų uždarymas baigtas Tautos Himnu.

Penktoji Kanados Lietuvių Diena praėjo su dideliu pasisekimu. Dalyvavo apie 3,000 lietuvių. Rengėjai įdėjo daug darbo ir visas praėjo gana sklandžiai. Oras pasitaikė taipgi gražus, tad nenuostabu, kad Niagaros krioklių pažiūrėti ir su tautiečiais pasimatyti, dalyvaujant Lietuvių Dienoje, susitelkė gana daug. Ateityje rengiant Lietuvių Dienas, reikėtų trumpinti oficialią dalį -- iškilmingą aktą. Kadangi po to paprastai seka koncertinė dalis tai visų tą vakarinę dalį reikėtų atlikti neilgiau kaip per 3 val. Šį kartą užtruko 5 valandas.

Aug. Vienas

Dabartinė Margučio vedėja Lilija Vanagaitienė nenuilstamai ir su dideliu pasiryžimu tęsia Antano Vanagaičio pradėtą prieš 30 metų darbą.

MARGUČIO KONCERTAS UŽ KETURIŲ SAVAIČIŲ...

Už keturių savaitių Chicago lietuviai turės retą progą dalyvauti Margučio jubiliejiname koncerte.

Margučio ruošiami koncertai yra gerai žinomi chigagiečiams: jie ruošiami retai, bet jų apimtis, mastas, programa toli praneša bet kokius kitus lietuvių muzikos bei dainų šventes.

Šiais metais Margučiui sueina 30 metų, kai jis savo darbu -- savo gyvu žodžiu ir raštu -- sąžiningai tamauja Amerikos lietuvių visuomenel. Tokia sukaktis nėra ellinė, ir todėl jos paminėjimas yra atkreipęs Chicagos lietuvių ypatingą dėmesį.

Šiais 30-ties metų Margučio veiklos sukakčiai paminėti ruošiamasi jau seniai. Seniai ji ir laukiama Chicago, kur lietuvių visuomenė yra pati skaitlingiausia. Margutis jos nėra niekad apylygė: kada tik jis kvietė į jo ruošiamus muzikinius subvimus, kiekvieną kartą patiekdavo klausytojams kuo geriausią programą, geriausias dainos jėgas, gražiausioji vietoj ir iškilmingiausioji nuotalkoj. Ir šiais metais -- spalio 27 dieną -- Margučio koncertas bus vienas šaunliausių. Jame dalyvaus ir pirmą kartą lietuviams dainuos ta grakščioji pasaulinio masto dainininkė Lily Pons. Solistas Stasys Baranauskas, ką tik grįžęs iš Romos, kur jis tęsė dainavimo studijas, taip gi priklauso prie tų dainos jėgų, kurios laukiama su dideliu ilgėsiu. Chicago Simfonijos orkestras, kurį diriguos Vytautas Marijošius, lydės dainininkus ir išpildys be kitų kūrinių ir kompozitoriaus Vladio Jakubėno simfo-

niją. Viskas rodo, kad ši Margučio muzikos šventė -- Conrad Hilton salėje bus pati gražioji ir pati didingoji Chicagos lietuvių gyvenime.

Kaip sakėme, ji laukiama visų ir laukiama su ypatingu susidomėjimu. Istorinę reikšmę šventei suteiks dar ta aplinkybė, kad prieš pradėdamas koncerto programą, bus parodyta specialiai pagaminta filma, kurioj sulmti visi svarbesnieji Margučio įsteigėjo Antano Vanagaičio veiklos laikotarpiai. Filmos paruošimu rūpinosi ir ją surežisavo adv. Antanas Olis, kurs per daug metų bendradarbiavo su velioniu Vanagaičiu, buvo jo vienas artimiausių patarėjų, talkininkų ir palydovų. Ir niekas taip gerai nesuprato Antano Vanagaičio, kaip Olis. Už tai jis ir šiandien yra artimiausias Margučio žmogus. Taip, kaip jis talkininkavo Antanui Vanagaičiui, taip jis dabar dideliu jautrumu ir dideliu pasiaukojimu talkininkauja poniai L. Vanagaitienei, dabartinei Margučio vedėjai.

Jei anksčiau Margučio darbas buvo sunkus ir reikalavo daug talkos ir sumanumo, tai dabar tas darbas yra pasidarys keleriopai sunkesnis. Margučio vedėjai poniai L. Vanagaitienei dabar tenka didelė ir labai atsakinga našta vadovauti taip plačiam ir taip sudėtingam veikimui. Reikia gerėtis, kad josios patyrimas, ilgas metus drauge dirbant su Vanagaičiu, šiandien gali būti pritaikintas, išlaikant Margučio pačioj dvasioj ir nenukrypstant nuo jo pagrindinių uždavinių.

Tas Margučio išeitas kelias bus trumpai pavaizduotas

specialioj filmoj ir tai bus jautrus atnaujinimas įspūdių iš praeities ir jautrus pasimokymas ateičiai.

Reikia dėkoti Margučiui, kad jis nesigali jėgų bei išlaidų tókiems darbams, kurie paskatina jaunuosius lietuviškai veiklai, o seniesiems suteikia pasigerėjimo.

Margutis per visą savo amžių rėmė savo veiklą kitų žmonių talka. Ir šis jo suaktyvinis koncertas bus plačios talikos vaisius -- vaisius keliasdešimt įtakingų, gerai žinomų ir visuomeniniam darbu pasišventusių žmonių. Jų skaičiuje matome adv. Antaną Olį, adv. Antaną Lapinską, J. Bachoną, dr. St. Biežį, bankininką John Kazanauską, Julijū Kužą, inž. E. Bartkų, inž. J. Kurkūną, T. Blinstrubą, W. Duobą, J. Pachankį, D. Kuratį, komp. J. Jakubėną, muz. Bijanską ir daug kitų. Su tokia talka, be abejo, džiugu Margučiui dirbti ir džiugu turėti tokius laimėjimus.

V. G.

MARGUČIO 1957
Jubiliejinė 27
ŠVENTĖ 1987
CONRAD HILTON
SALĖJE
CHICAGOJE

Lietuvių laimėjimai

• Lietuviai "tarptautiniame jaunimo ir studentų festivalyje" Maskvoje, kaip rašo sovietinė Lietuvos spauda, gerai pasirodė ir nusipelnę aukso medalių ir kitokių pagerbimų. Lietuvių chorai, tautinių šokių ir muzikos ansambliai bei atskiri solistai sėkmingai pasirodė ir specialiuose, lietuvių menininkų skirtuose pasirengimuose ir bendrai su kitais pabaltiečiais (latviais, estais, danais, švedais, suomiiais). Lietuviai, kur tik pasirodė, kitų tautų žmonių būvę sutikti draugiškai. Iš užsienio į tą festivalį būvę atvykę apie 35.000 asmenų, jų tarpe ir keletas lietuvių iš Pietų Amerikos. Ypatingai sėkmingai pasirodė lietuviai sportininkai. Bemaž sensaciją sukėlė jauno 21 metų lietuvio Jono Pipynės laimėjimas 1.500 metrų bėgimo distancijoje, kuris pastatė naują Sovietų Sąjungos rekordą ir nugalėjo net Čekoslovaką Stanislavą Jungvirtą, pasiekusį neseniai pasaulio rekordą. Kai jaunuolis Pipynė jau dabar pralenkia pasaulio rekordistus, jam yra vilties ateityje susilaukti dar didesnių laimėjimų. Pipynė Maskvoje apdovanotas aukso medaliu. Aukso medalius išlikojo taip pat lietuviai E. J. Mikėnas, boksininkas R. Tamulis ir irkluotojas aktorius ir Alfonsas Rudzinskas. Tikras "aukso medalių lėtas" nukrito ant Kauno krepšinininkų ("Kauno audinių") komandos, kuri per visus susitikimus su įvairiom pasaulio komandomis be pralaimėjimo ir finalinėse varžybose Albanijos komandą nugalėjo 81:59 santykiu.

ATGAIVINO NEO-LITHUANIJOS GRAŽIAS TRADICIJAS

Tremtyje atsikūrusios Lietuvos Studentų Tautininkų "Neo-Lithuania" korporacijos dvimetinis suvažiavimas šiemet supuolė su šios seniausios Lietuvos universitetų studentų korporacijos 35-rių metų sukaktimi. Todėl ir pats suvažiavimas buvo kiek itoniško pobūdžio: jis neapsibrėžė tik savo organizacinių reikalų svarstymu, bet mėgino priminti lietuvių visuomenel, ypač lietuvių jaunimui (žinoma, kiek nepaprastos gyvenimo sąlygos leidžia) ir nepriklausomos Lietuvos lietuvių studentų tradicijas. Šie abu uždaviniai suvažiavimo rengėjams gražiai pasisekė.

Suvažiavimas vyko Detrote Tuller viešbutyje š. m. rugpjūčio 31 ir rugsėjo 1 dd. Į jį suplaukė gausus būrys Neolithuanijos padalinii atstovų iš įvairių vietovių: Chicagos, Toronto, Clevelando, Toledo, New Yorko ir kt.

Suvažiavimas pradėtas šeštadienį popiet tradicine iškilmingąja sueiga, kurioje, be suvažiavusių neolithuanų ir filijų, dalyvavo gražus būrys rinktinės Detrote lietuvių visuomenės.

Iškilmingą sueigą pradėjo korporacijos pirm. fil. dr. Eugenijus Noakas savo kalba, kuria nušvietė korporacijos 35-rių metų praeitį. Po jūniorių pakėlimo, kurio metu salėje skambėjo tradicinė "Lietuva brangi...". Pradėjo sveikintimai.

Šia iškilminga proga suvažiavimą sveikino korporacijos garbės narys min. B. K. Balutis, Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke Jonas Budrys, Konsulas P. Daužvardis, Lietuvos Nepriklausomybės Talkos pirmininkas V. Rastenis, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas E. Bartkus, kun. Rudziński, tėvas T. Žilaitis, dr. Bronius Nemickas (Lietuvių Tautinio Sąjūdžio ir Lietuvos Laisvės Komiteto vardu), korporacijos mecenatai P. Narvydas ir J. Ginkus, Nacionalistų Komiteto vardu dr. Misiulis, Vilniečių A. Misiūnas, Lietuvių Rezistentinės Santarvės -- Stanionis, Latvių Studentų Sambūrio -- Kuoklė, L. S. S. Skaučių Seerijos vyr. skaudininkė O. Zailskienė, dr. S. Biežis iš

Chicagos, Korp. Neo-Lithuania Montrealo pirm. M. Kriaučionis, LAS Detrote Sk. pirm. K. Veikutis, BALFO Detrote sk. pirm. P. Pajojus, Tautinės Sąjungos Detrote skyriaus -- Ziedas, Akademinio Sambūrio Maželka, visa eilė korporantų ir korporacijos draugų: Antanas Diržys iš Venezuelos, Jonas Grigolaitis ir Stepas Vyckintas iš Vokietijos, Stepas Mackevičius iš Danijos, dr. J. Paplėnas, A. Koncė, J. Butkus, N. ir P. Ulėnai, Vl. Žilinskis, M. Noakienė ir kt. Iškilmingoji sueiga baigta studentų himnu "Gaudeamus".

Vakare Tuller viešbutyje įvyko banketas, sutraukęs didelį būrį daugiausia Detrote lietuvių visuomenės -- "Neolithuanijos" draugų. Banketo metu kalbas pasakė korporacijos mecenato našlė Mėlvina Smailienė, visuomenės veikėja Marija Sims, kun. Rudziński, Lietuvių Tautinės Sąjungos Pirmininkas Eugenijus Bartkus, korporacijos pirmininkas dr. E. Noakas, visuomenininkas A. Gilvydis, Lietuvių Tautinio Sąjūdžio pirmininkas ir Lietuvos Laisvės Komiteto narys dr. Br. Nemickas, Julius Šmetona, filijų

vardu Gražina Silūnienė ir kt. Banketo nuotaką ypač pakėlė meninė programa, kurią atliko Ina Variakojytė, kylanti dalnos žvaigždė. Vėkaro programai sumaniai ir gražiai vadovavo Detrote skyriaus pirmininkas Vladas Pauža.

Sekmadienio programa prasidėjo iškilmingomis pamaldomis šv. Antano bažnyčioje. Pamaldas laikė ir tal progai pritaikytą patriotinį pamokslą pasakė klebonas kun. Boreišis. "Neolithuanai" ir filijos pamaldose dalyvavo su savo vėliava uniformuoti. Po pamaldų visi organizuotai nuvyko į Woodland mauzolėjų parkštį pagarbos korporacijos mecenatui a. a. Juozui Smailui. Čia korporacijos pirmininkas Noakas tarė žodį, pabrėždamas veikiančios nuopelnus Lietuvai ir korporacijai. Korporacijos

vardu buvo uždėtas ant kapo vainikas.

Popiet prasidėjo darbo posėdis, kurių metu buvo padaryta praetų dvejų metų korporacijos veiklos apžvalga, apvarstyti ateities darbo planai ir išrinkti ateinantiesiems dvejiems metams nauji korporacijos organai: valdyba, kontrolės komisija ir garbės teismas. Suvažiavimas nutarė:

1. Iki sugrįžimo į Lietuvą tęsti tremtyje atgalvintos "Neo-Lithuanijos" tradicijas ir jų grožį skiepyti mokslus einančiam jaunimui;
2. Ugdyti jaunime lietuviškos kilmės garbės pajutimą ir įjungti jaunimą į lietuviybės išlankymo darbą;
3. Visomis išgalėmis remti Lietuvos laisvinimo pastangas ir aktyviai dalyvauti kovoje dėl Lietuvos atkūrimo.

JAROSLAV HAŠEK

Toje didžiojoje epochoje karo gydytojai iš kailio nėrėsi, kad išvartų iš simulantų sabotažo velnią ir vėl gražintų juos į armijos prieglobstį.

Buvo nušatyti keli kankinimų laipsniai simulantams ir įtariamiesiems simuluojantį džiovą, reumatizmą, trūkį, inkstų uždegimą, šiltinę, cukraus ligą, plaučių uždegimą ir kitas ligas.

Kankinimai, kuriais tirdavo simulantus, buvo susisteminti, ir jų gradacija tokia:

1. Griežta dieta: tris dienas rytą ir vakare po puodelį arbatos, šalia to, nežiūrint, kuo ligonis skystųsi, aspirinas, kad išsprakaituotų.

2. Kad nemanytų, jog karo tarnyba — pyragai, duoti chinino miltelių arklinėmis porcijomis, arba vadinamasis „chinino laižymas“.

3. Skrandžio plovimas litru šilto vandens du kartus per dieną.

4. Mulluoto vandens klizma su glicerinu.

5. Vyniojimas į paklodę, sumirkytą šaltame vandeny. Buvo didvyrių, kurie iškentėjo visus penkis laipsnius. Po to juos paprastame karste nuvežė į karų kapines. Tačiau buvo ir silpnadvasių, kurie, vos priėję prie klizmos, pareikšdavo, kad jie jau išgiję ir nieko kito nesvajoja, kaip tikslai su artimiausiu žygio batalionu išvykti į apkasus.

Svelkas buvo paguldytas į ligoninės baraką prie įgulos kalėjimo kaip tik su šitokiais silpnadvasiais simulantais.

— Daugiau neišlankysiu, — pasakė jo lovos kalmynas, kurį ką tik atvedė iš ambulatorijos, kur jam antrą kartą išplovė skrandį.

Sitas žmogus simuliavo trumparegystę.

— Rytoj važiuoju į pulką, — nusprendė kitas kalmynas iš kairės, kuriam ką tik buvo pastatę klizmą ir kuris simuliavo kurčią, kaip tetervinas.

Lovoj šalia durų merdėjo džiovininkas, suvystytas į šaltame vandeny sudrėkintą paklodę.

— Tai jau trečias šią savaitę, — prabilo kalmynas iš dešinės.

— O tau ką skauda? — paklausė Svelką.

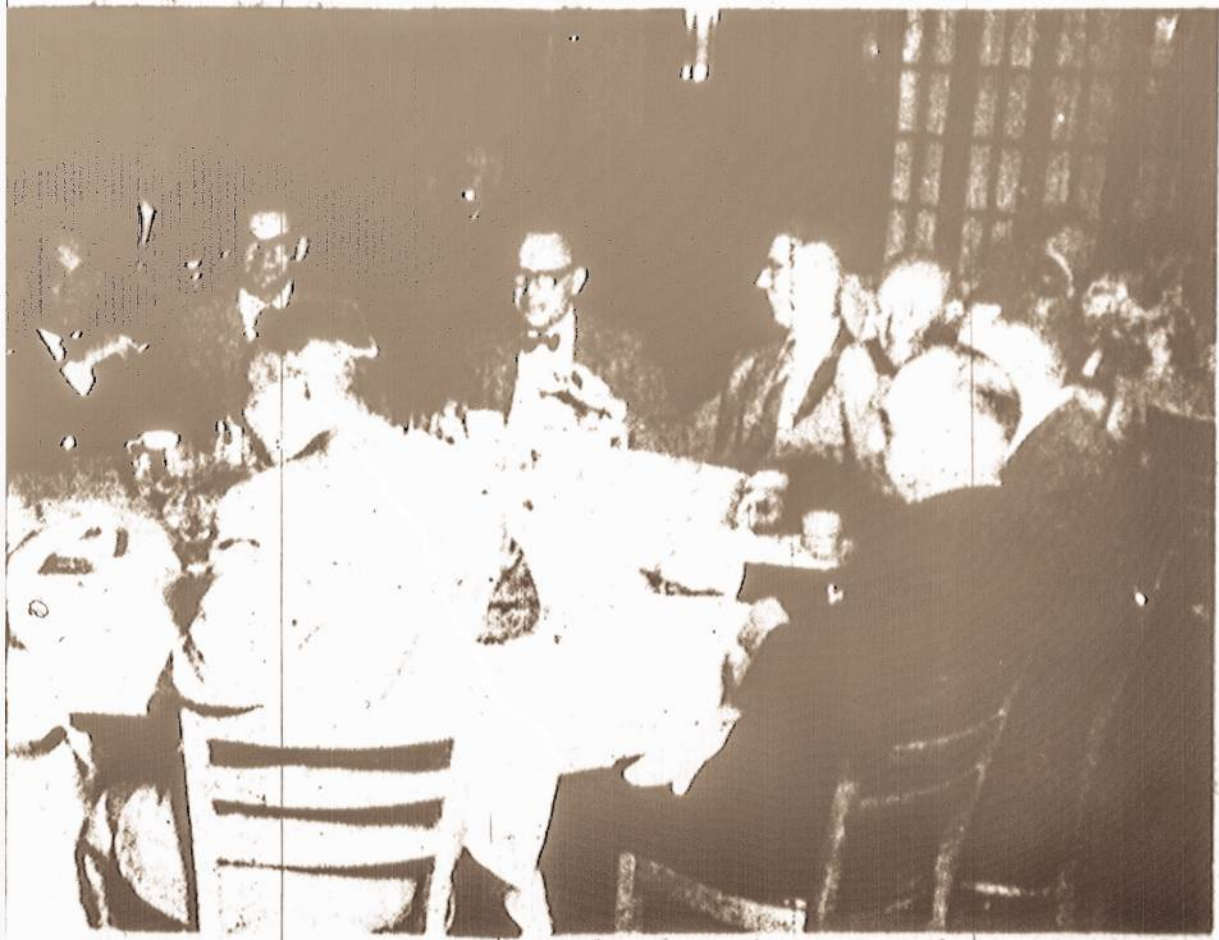
ŠAUNIOJO KAREIVIO

— Turiu reumatą, — atsakė Svelkas, ir aplinkui praplupo atviras juokas. Juokėsi ir mirštantis džiovininkas, simuluojąs tuberkulozę.

— Su reumatizmu čia geriau neprasiidėk, — rimtai įspėjo Svelką nutukęs ponas, — reumatizmas čia tiek vertas, kiek ir nuospaudos. Aš esu mažakraujis, trūksta pusės skrandžio ir penkių šonkaulių, ir niekas tuo netiki. O dar neseniai čia buvo vienas nebylys, tai jį keturiolika dienų kas pusvalandį susukdavo į paklodę, sumirkytą šaltame vandeny, kiekvieną dieną jam pastatydavo po klizmą ir išpompudavo skilvį. Net visi sanitarai jau manė, kad jam išdegs ir jį paleis namo, o štai daktaras ima ir išrašo jam vemiamųjų. Jį būtų visą išvertę išvirkščią, bet jis čia ėmė ir sugniužo. „Negaliu, sako, daugiau vaizduoti nebylį, atgavau kalbės ir girdėjimo dovaną.“ Visi ligoniai šokosi jo įtikinėti, kad nežudyti savęs, o jis laikėsi savo, kad girdi ir gali kalbėti kaip ir visi kiti. Taip ir išpyškino per rytinę vizitaciją.

— Ilgokai išturėjo, — pastebėjo vienas ligonis, simuluojąs, kad jo viena koja trumpesnė už kitą dešimčia centimetrų. — Ne taip kaip tas, kuris simuliavo paralyžių. Jam užteko tik trijų chinino miltelių, vienos klizmos ir pabadauti vieną dieną. Prisi pažino, nereikėjo niek skrandžio pompuoti, paralyžiaus nė padujų neliko.

— Ilgiausiai laikėsi pasiutusio šuns aprietas. Kandžiojosi, staugė, iš tiesų viską atlikdavo nuostabiai, bet niekaip neįstengdavo padaryti putų ant lūpų. Padėdavom jam kaip įmanydami. Kėlis kartus prieš vizitaciją jį kutenome po valandą, kol pamėlynuodavo ir lmdavo tampyti mėšlungis, o putas ant lūpų kaip nesirodė, taip nesirodė. Buvo tiesiog slaugingai! O kada jis per vizitaciją pasidavė, jau kaip mums buvo jo gaila! Atsistojo šalia lovos, išlėmpęs kaip žvakė, atidavė pagarbą ir sako: „Drįstu pranešti, ponas vyresnysis daktare, kad šuo, kuris man įkando, matyt, nebuvo pasiutęs.“ Vyresnysis daktaras taip jį pasižiūrėjo, kad aprietas ėmė visas drebteli ir pridūrė: „Drįstu pranešti, ponas vyresnysis daktare, kad man aplanai joks šuo neįkando, aš pats įsikandau į ranką.“ Po šito

VIRŠUJE: Vaizdai iš neolituojamųjų suvažiavimo Detroite. **Kairėje:** korporantai Rima Košubaitė ir Antanas Banionis duoda priesaiką. Vidury: jauna dainiūnė Ina Variakojytė koncerto metu. **Dešinėje:** grupė dalyvių balius metu — M. Mažeika, F. Mackus, S. Monkus, A. Jucys, S. Gaška ir kiti.

Inž. J. Gaižučio nuotrauka

Praeitais dvejus metus korporacijai energingai vadovavo korporacijos valdyba: Dr. E. Noakas — pirmininkas, V. Abrattis — vicepirmininkas, G. Siliūnienė — sekretorė.

B. P.

Lietuvių Sporto Klubas lapkričio 9 d. (šeštadienį) rengia tradicinį RUDENS BALIŲ, Grand Paradise salėje.

● Valstybinis Dambavos medelynas šiais metais paruošias 25.000 jaunų vaismedžių ir apie 10.000 vaiskrūmių. Šiuo metu medelyne atliekamas 120.000 medelių akiavimas.

● Apie 1.500 jaunų kauniečių išvežta į Kazachstaną: derliui nuimti pranešė Vilniaus radijas. Tai esą tris kartus daugiau, negu praėjusią vasarą.

● Naujas kalkių klotas atrastas Varnių rajone, Virvutės kolchozo laukuose. Kalkės esančios labai geros kokybės. Kalkės jau eksploatuojamos ir vežamos į apylinkės kolchozus.

● Kauno parduotuvėse pasirodė vietinės vynuogės, kurių derlius šiemet esąs labai geras.

APIE ŠALTIBARŠCIUS, BLYNUS IR CEPELINUS...

Atvažiavau į Vilnių iš tolo, iš pačios Zemaičių sostinės Telsių. Gražu, neišpasakytai gražu senajame Vilniuje. Vieni rūmai, nepalyginsi su Telsiais. O tų namų namelių: visi nauji, nudažyti, gėlių gėlelių, žalumynų -- marios. Stačiai dūšia šokti nori. O švarai! Niekur tokios švaros nerasi! Numetei gatvėje popieruką -- tau milicininkas kvituką. Pyktelėjus nusviedei kvituką, milicininkas -- antrą. Grožiesi, žaviesi, Zemaitėli, Vilniumi ir valgyti užmiršti. Prisiminiau, kai sulutė jau buvo apkeliausi Gedimino aikštę ir rengėsi už Neries eiti išėjus. Zemaitiška širdis norėjo įprasto lietuviško valgio. Styp, styp nustypinu Gorkio gatvę. Skaitau: "Blynai". Trinkt, užėinu... Valgių sąrašą prirašyta įvairių įvairiausių marciponų, ogi Zemaitiškių blynų -- nėra.

Dailiai naujus moteriškais patarė užėti į valgyklas. Jau pirmoje sypt, sypt syptelėjo laimė: Zemaitiški blynai kepa mi. Išvargęs, suplukęs, trokštė ištroškau atsigaivinti šaltais šaltais barsčiais. Sakau:

-- Tamstyte, šaltibarščių gal malonėtumėt atnešti? Ji man:

IS TARYBŲ LIETUVOS SPAUDOS

-- Ukrainietiški, lietuviški barsčių su dešrelėmis, vermifelio, manų sriubos, charčo, soti liankos prašom. Šaltų -- nėra.

Teke nusileisti. Užsigėdžiau žolės -- agurkų, pomidorų su grietine. Padavė paželgė ir mane taip, lyg aš prie jos akių būčiau iš Gedimino pilies iškritęs. Aš jai aiškinau, kad mes Telsiuose jau pamiršom, nuo kada valgom šviežius agurkus. O ridikėlių, svogūnų laiškių nuo vasario mėnesio turėjom. O ji man atžėžė:

-- Pilieti, čia jums ne Telsiai! Vien blynai nebūsi sotus. Paprašiau ko nors stipresnio, iš mėsos.

Jums teko valgyti Zemaitiškių blynų? Jei neteko, tai žinokit, kad jie kepami iš tarkuotų bulvių, valgomi su grietine ar uogiene. O man žinot, ką atnešė? Į neįskopusius miltus įdrėpta kažkokios košės. Še tau, boba, ir ragais!

Mėsiskas patiekalas pasitaikė geras. Tik be bulvių.

Turim sostinę Vilnių, tokį puikų miestą už mūsų Telsius gražesni, o prekybininkai nevalioja kaip reikiant aprūpinti bulvėmis.

Pavalgius nuotaika skaidrėja. Nušlaminu į Gedimino aikštę, pasižvalgau -- aplink mirgu margu. Atsisėdu ant suoluko. Veiziu -- teltiški šalia nosi nukabinę snaudžia. Aš baksti, baksti jam per šoną:

-- Jonai, nesnausk, riestainius pramiegosi.

Mažis pasistamas strakt ir pakoko, pažūrėjo į mane pikta:

-- Nusikamavau, beieskodamas žmoniškai pavalgyti. Vieni mir rašo, kad koldūnai, kitur dešrelės, trečioje vietoje šašlykai, o valgis visur tas pats.

Aš Joniui pritariu. Besėdėdami, belinguodami suėjom tokią pasaką ne pasaką, teisybę ne teisybę. Vienu žodžiu, prašom pasiklausti.

Pereinam per Vilniaus valgyklas. Kiekvienoje žaliuoja salotos, padabintos grietine ir šviežiais kiaušiniiais, šypsosi žali agurkai ir raudonai pomidorai, išpūtę savo raudonus veidus. Iš virtuvės šnerves pripildo dieviški Zemaitiškių blynų, lietuviški barsčių kvapai. Nepatinka tau valgyti paprastose valgyklose, užsuk į specialią. Ant jos didžiulė iškaba: "Lietuviški patiekalai". Vienas užsisako cepelinų su spirgintais laštinukais. Kitam atnešamas skilandis. Visiems apetitą sužadina karšti, ką tik iš krosnies ištraukti vėdarai, bulvių plokštainis. Dzūkui atneša grikių košės su pienuku. Labai mėgstami kukuliai, skujukai...

Mudu su Joniu užsisakom šupinį. Storas storas padavėjas atneša didžiausią molinį dubenį garuojančio valgio. Dubenyje pūpo riebi kiaušės uodega. Kaip gardul!

Veizim, į valgyklą ateina du stori dėdės. Nuo kaimyninio stalo mudviem snibzda.

-- Vilniaus kavinių, restoranų ir valgyklų tresto valdžia.

Visi atsistojam ir plojam tresto vadovams. Nieko panašaus neraste nė vienoj pagėdavimų ir skundų knygoje.

Stovime su Joniu Gedimino aikštėj ir galvojame:

-- Gerai būtų, kad imtų ir pasaka pavirstų tikrove. Bet ką čia mudu sapaliojam. Bene kas išgys.

...

Man iš netyčių teko nugirsti abiejų Zemaičių vargus-bėdas, jų pasaką. Sėdėjau ant gretimo suoluko ir viską išimčiau, šmiau ir surašiau. Jei ką užmiršau -- Zemaičiai dovanos, o jeigu prekybos vadovai užpyks -- labai gerai!

V. MINIOTAS

(Tiesa, 1957.8.11)

WHITE'S DRUG, INC.
Mes siūnčiame įvairius vaistus jūsų giminei (Lietuva)
29 MILLBURY STREET
WORCESTER, MASS.
PL 4-0110

ŠVEIKO NUOTYKIAI

prispazinimo jis buvo apkaltintas, kad, vengdamas fronto, žalojęs save, sąmoningai norėjęs nukąsti sau ranką.

— Visas ligas, kur reikalingos ant lūpų putos, — tarė nutukęs simulantas, — labai sunku simuliuoti, pavyzdžiui, nuomarį. Buvo čia vienas epileptikas, tasai visada sakydavo, kad jam nieko nereikia vienu priepuoliu daugiau ar mažiau, ir jis krisdavo bent dešimtį kartų per dieną. Jis raitydavos mėšlungio pagautas, gniaužydavo kumščius, išsprogindavo ant kaktos akis, daužydavo žemę, iškišdavo liežuvį, trumpai sakant, tai buvo tokia nuostabi epilepsija, kad geresnės nė nereikia. Bet šit nelauktai iššoko jam šunvotės, dvi ant sprando, dvi ant nugaros, ir buvo baigta su raitymumi ir daužymumi į žemę. Net ir galvos pasukti negalėjo. Nei sėdėti, nei gulėti. Susirgo karštilige ir klejodamas per vizitaciją viską prisipažino. Ir mums visiems nuo šitų jo šunvočių buvo sūru. Jis išgulėjo pas mus tris dienas, ir jam buvo paskirta kitokia dieta: rytą jis gaudavo kavos su bulkute, pietums — sriubos, knedliką su sosu, vakare košės arba sriubos, o mums, alkantiems, su išpompuotais skrandžiais ir su griežta dieta, reikėjo žiūrėti, kaip šitas vyrukas eda, čepsi, atsipučia ir riaugėja persiėdęs. Tuo jis įklampino kitus tris, jie taipgi prisipažino. Jie gulėjo čia su širdies yda.

— Lengvlausia, — tarė vienas simulantų, — simuliuoti beprotybę. Gretimaj palatoj guli du mokytojai. Vienas nepailsdamas dieną naktį rėkia: „Džordano Bruno laužas dar rūksta, atnaujinkite Galilėjaus procesą!“ O kitas loja: pradžioi triskart pamažu: „au-au-au“, pasuk penkis kartus greitai „au-au-au-au-au“, po to vėl pamiažu, ir taip be atvangos. Jie abu jau atsilaikė daugiau kaip tris savaites.

— Aš pažįstu vieną kaminkrėtį Bržėnovoį, — pareiškė kitas ligonis, — jis už dešimtį kronų įvays jums tokią karštiligę, kad pro langą iššoksite.

— Man liga atsiėjo du šimtus kronų su viršum, — pareiškė jo kaimynas, išdžiūvęs kaip žardas. — Pasakykit man tokius nuodus, kurių aš nebūčiau mėginęs. — nerasite. Aš esu gyvas visokių nuodų sandėlis. Gėriau

DIDŽIAJAME KARE

sublimatą, kvėpavau gyvsidabrio garus, graužiau aršėniką, rūkiau opiumą, gėriau skystą opiumą, užsiberdavau morfijaus ant duonos, rįjau strichniną, gėriau fosforo tirpinį sieros rūgšty ir mėlynąją rūgštį. Aš sugadinau sau kepenis, plaučius, inkstus, tulžies pūslę, smegenis, širdį, skilvį ir žarnas. Niekas nesupranta, kuo aš sergu.

— Geriausiai, — paaiškino kažkuris palei duris, — įsivirkšti į ranką po oda žibalo. — Mano pusbroliui taip nusisekė, kad jam nupiovė ranką ligi alkūnės, ir dabar jam spauti į visokias kariuomenes.

— Kaip matote, — prabilo Sveikas, — visa tai kiekvienas turi iškentėti vardan jo didenybės imperatoriaus. Ir skrandžio išpompuvimus, ir klizmas. Kai prieš keletą metų aš tarnavau savo pulke, būdavo dar blogiau. Tokius ligonius suriškavo „ožiu“ ir įmesdavo į cypę, kad jie tenai išgytų. Tik tenai nebuvo lovų su matracais kaip čia ir spaudyklų. Tik pliki gultai, ir ant jų gulėjo ligoniai. Vienas sirgo tikra dėmėtąja šiltine, o kitas greta jo juodaisiais raupais. Abu buvo surišti „ožiu“, o pulko gydytojas spardydamas juos į pilvą už tai, kad jie simuliuoja. Kai abu kareiviai numirė, tasai įvykis pasiekė parlamentą ir pakliuvo į laikraščius. Tada mums iš karto uždraudė skaityti laikraščius ir kresdavo mūsų kareiviškas skryneles, ar nėra ten jų. O kadangi man visada nesiseka, tai visame pulke jų niekur nerado, tik pas mane. Nuvėdė mane pas pulko vadą. O mūsų pulkininkas buvo šitokis asilas, — duok jam Dieve dangaus karalystę, — užsipoelė mane, kad stovėčiau ramiai ir pasakyčiau, kas parašė į laikraščius, o jei ne, — tai sutalžys man snukį ir supūdys kalėjime. Po to atėjo pulko gydytojas ir, kaišiodamas man po nosimi kumštį, kad užryktų: „Sie verfluchter Hund, sie schäbiges Wesen, sie unglückliche Mistvieh“, tu socialistiškas sutvėrimel!“ O aš žiūriu jiems į akis nė nemirktelėdamas ir tyliau, dešinė ranka prie kepurės, o kairė — prie šlaunies. Laksto jie aplink mane kaip šunės, loja, o aš nė murmur.

(Bus daugiau)

! „Tu prakeiktas šunie, tu skarmaluoas išpera, tu neralluotas galvijau...“

KRYŽKELĖS

A. VIENUOLIS

LIETUVAI GREŠĖ PAVOJUS SUBIRĖTI...

Lenkai Jogailai siūle jieškoti kito valdovo

— Tai še tau mokestis už tavo patarnavimą, — piktai, net išsišiepęs, riktelėjo riteris Griežė ir su tais žodžiais pervėrė ietimi išdaviką.

Išdavikas pasverdėjo ir galva žemyn nugriuvo nuo sienų. Bet iš jo jau nieko negalima buvo išgauti.

Su išdaviko mirtimi tarytum mirė ir riterio Griežės viltis kada nors išgauti iš nelaisvės savo širdies damą. Dabar jau jam buvo aišku, kad pilyje jų nebėra, kad jos, išdavikams išpėjus, buvo kur nors vėl išvežtos. Bet riteris nenustojo vilties ką nors sužinoti ir griovė pilį su dar didesniu įnirtumu. Ir kai nukrisdavo nuo sienų kuris nors gynėjų, Griežė stengdavosi pažinti, ar ne išdavikas.

Dar Lydos nepaėmus, iš Astravo atskubėjo gelbėti pilies pats Naugarduko valdytojas, Jogailos brolis Kaributas. Kunigaikštis Vytautas pirmutinis puolė Kaributą, sumušė jį ir išblaškė jo pulkus. Sugrįžęs prie pilies, greit ją paėmė ir su dideliu karo grobiu ir daugeliu belaisvių patraukė atgal į savo Rittersverderį.

Atsitraukdamas riteris Griežė nors tiek sužinojo, kad belaisvės perkeltos į Astravą.

Toji žinia visai jį parbloškė. Nustojęs vilties kada nors pamatyti savo Margaritą, traukėsi atgal visai nusiminęs. Galvoje kilo mintis, grįžus į Marienburgą, atiduoti magistrui savo kalaviją ir stoti į vienuolyną.

Grįžęs į Rittersverderį, kunigaikštis Vytautas vėl pradėjo ruošti į žygį Lietuvon. Riteriui Griežei vėl švystelėjo vilties ugnelė, ir jis pasilikė prie kunigaikščio. Be to, pastaruoju laiku jis pradėjo daugiau galvoti, mąstyti ir lyg nebeapkęsti kryžiuočių. Per visus tuos žygius ir Lietuvos pilių puolimus jis pamatė, kad ir lietuviai, ir tie patys žemaičiai neapkenčia kryžiuočių ir kad jie niekuomet jiems nepasiduos nei geruoju, nei bloguoju. Žinojo riteris Griežė, kuriuo tikslu ordinas remia Vytautą, ir matė, kokią duobę kasa jam ir visai Lietuvai. Ir riteriui buvo nesuprantama, kad toks sumanus ir narsus kunigaikštis bičiuliaujasi su savo dideliu priešu, ordino magistrui, ir net vadiną jį savo draugu. Taip pat nesuprantamas jam buvo ir kunigaikščio aklumas: kam jis visur kviečia ir kryžiuočius, kam atiduoda ordinui belaisvius ir karo grobį, kai dabar pats vienas galėtų apsleiti ir be jų pagalbos. Kad kunigaikštis pavedė ordinui žemaičius, tai čia jo tokia malonė, bet kad jis leidžia kryžiuočiams statyti naujas pilis tarp Gardino ir Kauno, tai čia jau, riterio nuomone, buvo valdovo aklumas.

„Jei ir atsistėtų Vytautas į visos Lietuvos kunigaikščio sostą Vilniuje, tai šitos naujai ordino pastatytos pilys taip grėstų Lietuvai, kaip dabar panemunės pilaitės gresia žemaičiams!“ — galvojo riteris Griežė, nesuprasdamas kunigaikščio minčių.

Nors jis ir tarnavo ordinui, tačiau nesijautė esąs jų žmogus, o pastaruoju laiku, kai įsimylėjo Knystautaitę ir arčiau pažino žemaičius ir lietuvius, iš kurių kamieno ir pats buvo kilęs, kryžiuočių nebeapkentė. Pakitėjo ne tik jo pažiūros, bet suminkštėjo savo tautiečiams ir širdis. Nebeapkęsdamas kryžiuočių, kaskart vis labiau ir labiau linko prie lietuvių ir žemaičių.

Tuo tarpu, kai kunigaikštis Vytautas ruošėsi iš Rittersverderio į naują žygį Lietuvon, Krokovoje, aukštoje Vavelio pilyje, susirinko pas karalių Jogailą vyskupai, prelatai, kaštelionai, vaivados ir kiti ponai didikai aptarti svarbių valstybės reikalų.

1391 metų pabaigoje juodi debesys susibūrė didžiosios Lietuvos kunigaikštystės ir lenkų karūnos padangėje ir grėšė ne tik 1385 metais padarytajai tarp lenkų ir Jogailos Krėvos unijai, bet ir didesnimis nelaimėmis tiems kraštams.

— Su kiekvienu nauju kunigaikščio Vytauto įsiveržimu Lietuvon smuko Skirgailos valdžia ir autoritetas, o jo pulkai ir bajorai su žmonėmis bėgo

į Rittersverderį. Vilniaus seniūnas lenkas Klemensas iš Moskoževo buvo priverstas pasišalinti; Jogailos vietininkas Lietuvoje, taip pat lenkas, Jonas iš Olesnicos, prašėsi atleisti. Jo vieton lenkų ponų peršamas Kernavės kunigaikštis Vygandas Aleksandras mirė, ir Lietuvai grėšė pavojus arba visai subyrėti, arba atsiskirti nuo lenkų. O tada greit atėitų galas ir Lenkijai. Tai matė ir lenkų ponai.

Gausiai susirinko aukšti dvasininkai ir ponai didikai Vavelin, į karaliaus aukštąją pilį. Visų buvo rimti veidai, visi buvo taikingai nusiteikę, nes visi žinojo dviejų valstybių padėties rimtumą. Sėdėjo jie vienas prie kito tam tikra tvarka, pagal užimamą valstybėje vietą ir savo kilmės aukštumą. Visų priešaky buvo išeiniais rūbais apsitaisęs Krokuvos vyskupas Vyš. Jis sėdėjo karaliaus sosto dešinėje, ir iš jo iškilmingo veido ir drabužių buvo matyti, kad jis jaučiasi čia ne tik valstybės vyras, bet ir dievo atstovas. Kairėje pūtėsi kunigaikštis Ziemovitas ir, nepaisydamas svarbios valandos, skersavo į savo garbės rungtininką vyskupą.

Plačiai atsivėrė durys, ir tituluotas dvariškis pranešė, kad eina karalius. Visi sustojo. Kai ant slenksčio pasirodė Jogaila, visi nulenė galvas. Atsėdus karaliui, atsėdėjo ir jie.

— Mūsų viešpatie, šviesiausias lenkų karūnos karaliau, ir jūs ponai magnatai, — pirmutinis prabilo Krokuvos vyskupas, — susirinkome mes čia šandien svarbių dviejų sujungtų valstybių reikalui: mūsų klastingas šiaurės kaimynas, kryžiuočių ordinas, matydamas tarp mūsų nesantaiką ir brolių vaidus, nori pasinaudoti gera proga ir pirma užgrobti Lietuvos kunigaikštystę, o paskui jau padaryti galą ir mums. Mes į tai toliau ramiai žiūrėti negalime. Turimomis iš Rittersverderio žiniomis, kunigaikštis Vytautas ruošia naują žygį į Lietuvą. Kur jis mano žygiuoti, tuo tarpu nežinoma, bet eina gandai, kad traukiąs į tas sritis, kur dar ligi šiol kryžiuočio koja nėra buvusi. Šį kartą vargu beatsilaikys ir Vilnius, juo labiau, kad lenkų igulos neturi vietos žmonių pasitikėjimo, o lietuviai būriais be mūsų pereina kunigaikščio Vytauto pusėn. Be to, visos tos naujos kryžiuočių pastatytos pilys ties Gardinu šandien yra nukreiptos prieš Lietuvą, o ryt poryt jos gali grėsti ir mums. Žodžiu, didžiosios Lietuvos laukia toks pat likimas, kokio jau yra susilaukę žemaičiai. Kaip dabar kryžiuočiai puola iš žemaičių Lietuvą, taip ilgainiui, jei šandien mes tam neužkirsime kelio, galės pulti iš didžiosios Lietuvos Lenkiją. Šandien mes matome, kad mūsų viltis, Krėvos unijos akte įrašytas Lietuvos prie Lenkijos prijungimas, pasilieka tik pergamente, ir jo niekas nevykdo. Dėl dažnų karų ir puolimų lietuviai nepatenkinti tavo, viešpatie, vietininku Lietuvoje, diena dienon gali sukilti, išvyti jį iš Vilniaus, o jo vieton patys pasodinti Kęstučio sūnų Vytautą...

— To niekuomet nebus! — trenkė į sosto rankeną kumščiu karalius Jogaila ir, supurtęs ant galvos plaukus, pridėjo: — Aš to niekuomet neleisiu!

Vyskupas nutilo, nužemintai nulenė galvą, nelyginant sutikdamas su karaliaus pasiryžimu, ir palūkėjęs pasakė:

— Gerai, šviesiausias viešpatie, tai reikia paieškoti Lietuvai kito valdovo, nes kunigaikštis Skirgaila neturi gero vardo, neturi savo žmonių pasitikėjimo! Kas tai matė, Skirgailos pulkai ir bajorai mūsų metu būriais pereina Vytauto pusėn ir visur sutinka kunigaikštį ir priima jį kaip savo valdovą! Tam turime padaryti galą, šviesiausias viešpatie! Dėl brolių nesantaikos, dėl mūsų delsimo gresia pavojus ir lenkų karūnai!

— Maloningasai pone, o ir pati Lietuvos kunigaikštystė skyla: žemaičių kaip ir nebėr; visoj panemunėj šeiminkauja kryžiuočiai. Viens po kito pradeda atsimesti gudų ir rusų kunigaikščiai, ir nepamatys, kaip jie tau iššlys iš rankų, — pastebėjo karaliui Krokuvos vaivada Spytka iš Melšteino.

Lietuviai Advokatai

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th STREET
Jackson Heights 73, N. Y.
Newton 9-6620

K. W. MICHELSON
87-14 111th Street
Richmond Hill 18, N. Y.
Virginia 6-6060

ST. BREDIS, Jr.
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
APplegate 7-7083

A. J. WESLAN
16 Court Street
Brooklyn, N. Y.
TRiangle 5-6116

A. ANDRIUSKEVICIUS

Laikrodininkas - Juvelyras
Didelis pasirinkimas
BRANGENYBIU
485 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-2318

ALL LANGUAGES
TYPEWRITER Co., Inc.

Lietuviškos ir angliškos
rašomosios mašinėlės
žemiausiomis kainomis:
Nuo \$30.00 ir t.t.

Taip pat skaičiavimo
mašinos, mimeograflai ir
kiti raštinės reikmenys.

119 WEST 23rd STREET
NEW YORK 11, N. Y.
Tel. CHelsea 3-8086

BILL'S BAR

(Buv. Atletų Klubu name)
W. OSIPAIUSKAS
Savininkas
Geri gėrimai, geras maistas,
draugiška nuotaika

168 MARCY AVENUE
Brooklyn 11, N. Y.
EV 4-9709

JOSEPH DOBROW

Real Estate - Insurance
NOTARY PUBLIC
580 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. ST 2-8862

JOHN BALTADUONIS

Frankford Avenue
C A F E
1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

CASINO THEATRE

210 F. 86th Street
New York, N. Y.

Nuo rugsėjo 6 iki 12
WENN MANNER
SCHWINDELN
Grethe Weiser - Ida Wust
ir
WIENER MAEFLN
Willi Forst - Hans Moser

VIRŠUJE: Vaidai iš New Yorko skautų ir skaučių Vydūno vardo stovyklos Catskill kalnuose. Kairėje skautų stovyklos viršininkas psk. R. Kezys komanduoja vėliavos pakėlimui. Dešinėje abiejų stovyklų nariai atlieka tautinių šokių pratimus. Matosi J. ir K. Nemickai, V. Kirkyla, A. Šetikas, L. Stonys, T. Sperauskas, Andriulytė ir kiti.

G. Peniko nuotraukos

SKAUTAI DĖKOJA

New Yorko skautų ir skaučių Vydūno vardo stovyklos stovyklautojų vardu reiškiu nuoširdžią padėką ponams

Kraunaičiams, kurie be jokio atlyginimo užleido savo pulką vasarvietą mūsų stovyklai.

Stovyklautojų nuoširdi padėka taip pat priklauso p. E. Kezienei, kuri rūpestingai tvarkė stovyklos virtuvės reikalus.

Dėkoju ir skautų - skaučių tėveliams, kurie padėjo pergabenti stovyklautojų turta į stovyklą ir atgal, ypačingai tėvų rėmėjų k-to p-kul p. B. Svalbonui ir sekantiems skautų rėmėjams: J. Audėnui, L. Bilerui, A. Šetikui, P. Ulėnui, Rimavičiui, Janulevičiui, Maurukui, Gudui, Vasik auskui, Budraičiui, Sirusui, Sūkui, Gružauskui ir Andriuliui.

Romas Kezys
Tuntininkas

ATSARGIAU SU AUKSO KALNU ŽADĖTOJAI

Pennsylvanijos valstybėje gausu visokių žemės turčių. Ir, palyginant, nedaug plotų išdirta. Keletą savaičių atgalios Scrantono, Clarks-Summit, Clarks Glenn, Ransom apylinkėse dvi milijoninės gazo ir aliejaus kompanijos ėmėsi sudarinėti sutartis su žemių savininkais t. y. farmeriais. Ligi šiolei minėtose apylinkėse vienas kitas vietinis natūralaus gazo ar aliejaus ieškotojas bandė kasinėti, bet didesniam klekyje nerado nei gazo, nei aliejaus. Bet, kaip sakytai, tai buvo pavienių asmenų amatinikiški bandymai.

Dabartiniu metu imasi kasti gazo ir aliejaus šulinius dvi milijoninės kompanijos, kurios aprūpina gazu (natūraliu) keletą valstybių. Reikalas, atrodo, gali būti visai rimtas. Pallekant galimybes rasti apterastų gazo ir aliejaus kompanijų inžinieriams, geologams, kurių atsirado gana apščiail, -- tenka pastebėti kad kai kurie ūkininkai lengva ranka pasirašo sutartis, kompanijų advokatų paruoštas iš anksto. Žinoma, kas pasirašo sutartį, užleisdamas savo žemę kompanijų interesams, tenka manyti, žino ką darą. Bet, kiek teko šio rašinio autoriui išsiaiškinti, derėtų sutartis surašantiems ūkininkams gerai pasiteirauti pas gerą advokatą.

Minėtose apylinkėse, ypač Clarks Green ir Clarks Summit, yra nemažai lietuvių fermerių, kurie jau suspėjo pasirašyti sutartis, kompanijų advokatų parengtas. Nieko neturint prieš tokias galvotas dženelmenus, kaip kompanijų advokatai, teko nugirsti, kad kai kurie fermeriai sudarė jų pačių advokatų surašytas sutartis, žinoma, įtraukiant į tokias sutartis ir aliejaus, gazo ieškotojų advokatų pageldivimus.

Ūkininkų žemės nuosavybės teisės yra gana stipriai apsaugotos valstybės įstatymais, todėl derėtų ūkininkams labai rimtai pagalvoti, kokias šeiminkavimo teises atiduoda ūkininkas kompanijai, pasirašydamas tam tikras sutartis. Kaip girdėti, minėtos dvi kom-

panijos jau sudarė sutartis su 60,000 - 70,000 akerių žemės savininkais, tame skaičiuje yra keletas lietuvių ūkininkų, pasirašusių kompanijos advokatų paruoštas sutartis. Žinoma, malonu, kad ir keletas lietuvių įeina į žemės gėrybių aruodą, bet... čia tikėtų arabų patarė: penkis kartus viziro raštą perskaityk, o po to pasidėk po balnu ir, jodinėdamas, vis mąstyk ir mąstyk.

Vaivia šauniems dženelmenams kalbėti medaus saldumu ir žadėti aukso kalnus, o žemės savininkui vaivia gerai pamąstyti.

L. D.

Ar planuojate 1965 metams?

Bank of America prezidento, p. W. Bruns pranešimas rodo, kad artėjame į infliaciją. 1940 m. \$1 vertė šiandieną verta 52c. Gi 1965 m. \$1 bus vertas tik 28 c. o 1977 m. nukristų net iki 5 c. vertės. Dabartinė ekonominė krašto plėtotė, tampa tūtinis lenktyniavimas atsiliepia į uždirbto dolerio kasdieninį nuvertinimą.

Talgi -- KOKIE JŪSŲ PLANAI IR PRIEMONĖS APSISAUGOJIMUI NUO INFLIACIJOS? AR ESATE PASIRUOŠĘ TUOS GALIMUMUS TINKAMAI SU-TIKTI?

Mūsų patarimas yra susipažinti su INVESTAVIMO FONDAIS (MUTUAL FUNDS). Jūs turite galimybę per juos tapti bendrasavininkais Industralijos didžiųjų įmonių Amerikoje. Jūsų kapitalas augtų kartu su visu Amerikos Industralijos progresu. Jums informaciją teiksime lietuviškai bei angliškai be jokių pareigojimų.

Vardas
Pavardė
Amžius
Adresas

KING MERRITT and CO., INC.
FOREIGN LANGUAGE DEPT.
391 Grand Avenue
Englewood, New Jersey

DOVANŲ SIUNTINIAI I LIETUVĄ

SKUBIAI PRISTATOME
Pilnai garantuojame
SPECIALUS!!!

10 svarų cukraus ir
10 svarų taukų \$20.00
CARE \$25.00

1 sv. kavos pupelių
1000 gr. rukyto Bacon
1 sv. razinkų
500 gr. sūrio (40% rieb.)

10 pakelių Chesterfield cig.
1000 gr. salami
200 gr. Ceylono arbatos

SUDĖTINIS SIUNTINYS \$62.00

3½ jardo vilnonės medžiagos vyriškam kostiumui
2½ jardo pamusulų
3 jardai vilnonės medžiagos moteriškam kostiumui ar suknelei
4 jardai spausdintos medžiagos suknelei
30 guzikų
6 seivos siūlų
1 pak. adatų

Visi daiktai geriausios rūšies ir anglų gamybos. Tie siuntiniai su nurodyta kaina apmokėti muitu ir gavėjams nieko neturi mokėti.

SVARBU!!!

Vartoti daiktai daugiau neišleidžia. Mes primame jūsų supakuotus siuntinius su naujais drabužiais ir tekstilėmis. Mes taip pat siunčiame vaistus oro paštu.

Prašome reikalauti mūsų kainoraščių.

GRAMERCY SHIPPING COMPANY
118 East 28th Street
New York 16, N. Y.
Tel. MU 9-0598
Atidaryta kasdien nuo 9 iki 6, sestad. 10 - 1.

Lietuvių dėmesii!
NEWARKE ATIDARYTAS OFISAS SIUNTINIAMS GABENTI I SSSR I UKRAINA, LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA IR KITUR
Siunčiame maisto produktus, naujus ir devetus drabužius, medžiagas, vaistus ir t. t.
Siuntiniai išsiunčiami 48 valandų bėgyje.
Siuntėjui įteikiamas pašto pakvitavimas apie išsiuntimą. Siuntiniai pristatomi gavėjui 7-8 savaitių bėgyje. Siuntiniai, siunčiami oro paštu, pristatomi 7-10 dienų bėgyje. Siuntėjas gauna asmeniškų gavėjo pakvitavimus.
Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu muitu.
PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS.
Siųskite siuntinius giminečiams!
Ofisas atdaras kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val. po piet.
Reikalaukite katalogų. Rašykite rusiškai arba angliškai. Netoli Pennsylvanijos gelžkelio stoties Newark.
314 MARKET ST. NEWARK, N. J. Mitchell 2-2452
Package Express Co.
(Siuntiniai persiunčiami su Parcels to Russia, Inc., leidimu)

CONCORD STAMP
79 Warren Street, New York 7, N. Y.
BE. 3-6828

INGRAVED BAKELITE DESK SIGNS

- NEW ACCOUNTS
- INFORMATION
- RECEPTIONIST
- DEPOSIT REQUIRED
- DESK CLERK
- INDIVIDUAL NAMES, etc.

\$ 4.50

NEW ACCOUNTS

KAIRĒJĒ: Keturi latvių žvejai I. Arājums, T. Hartmanis, S. Skude ir F. Štirmanis praėjusį mėnesį laiveliu pabėgo iš komunistų valdomos Latvijos ir, pasiekę Švedijos krantus, pasiprašė politinės globos.

Anglų žurnalas The Economist atspausdino įdomią anketą. Iš jos sužinoma, kad didžiausi pasaulyje girtuokliai yra švedai, vienam jų per metus tenka 4,86 litrai alkoholio. Amerikietis išgeria tik 4 litrus, vokiečiai 2,34 ir anglas 1 litrą.

Priešingai, prancūzai daugiausiai išgeria vyno net 94 litrus, italai 88, amerikiečiai 3,33 litr. Alaus didžiausi gerėjai yra australai išgerdami 107 litrus.

Didžiausias nusikaltimų procentas yra Amerikoje, tarp 100,000 gyventojų kas met įvyksta 5 žmogžudystės. Antroji vietoj Pietų Afrika -- 2,9 žmogžudysčių, Suomija 2,6 ir Japonijoje 2,4.

Savižudžių daugiausiai yra Japonijoje 25 iš 100,000. Povainikių kūdikių daugiausiai gimsta Austrijoje.

Didžiausį rekordą Amerika yra pasiekusi skyrybose. Iš 1000 amerikiečių kas met skiriasi 2,35. Iš tikimiausi atrodo bus meksikiečiai, kur tik 0,36 skiriasi iš 1000.

PRASIDEDA MOKSLAS

Brooklyno šeštadieninėj mokykloj po atostogų pamokos vėl prasideda rugsėjo 14 dieną, šeštadienį, 9 val. ryto.

PARDUODAMA:

2-jų kambarių namas, žemės 100 X 400, Long Islande, netoli traukinio stoties ir žuvavimo vietos. Kaina \$1600. Kreiptis: JUOZAS GRABAU, 227 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y. ST 2-7524.

IŠNUOMOJAMI

atskiri kambariai su baldais, gražioje Flatbush rezidencijų sekcijoje. Subway iki Times Square 30 min., iki Atlanto Beach -- 10 min. Telefonuoti UL 9-4039 po 6 val. vak.

PARDUODAMAS ŪKIS

17 akrų geros žemės ūkis su gyvenamuoju namu iš 9 kambarių, sienos naujai dengtos ir sudėti prieš audriniai langai, naujai itaityta apšildymui krosnis, siltas ir šaltas vanduo tik 3 mylios nuo miestelio. Kaina \$5,500.

CORNELIA HUGHES
R. D. 2, Hammondsport, N. Y.

IŠNUOMOJAMAS BUTAS

St. John's Place sekcijoje, Brooklyne. Butas iš trijų didelių kambarių. Nuoma \$57.60. Telefonuoti DI 6-3299.

PARDUODAMAS ŪKIS

Parduodamas ūkis, apie 100 akrų, 4 mylios už Hudson, N. Y., ant Albany Road. Farma šalia Hudsono upės. Naujas kluonas, gyvuliai, išvystytas pieno bisnis. Telefonu saukti 518 HU 8-7567.

PAŲI PATIKIMIAUSIA FIRMA SIUNTINIAMS PERSIŪSTI I SSSR, LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, UKRAINĄ IR KITUS KRAŠTUS YRA PARCELS TO RUSSIA, INC.

1530 BEDFORD AVE., BROOKLYN 16, N. Y.

Tel.: INgersol 7- 7272, INgersol 7- 6465

Pristatymas garantuojamas gavėjo parašu. Siuntiniai

išsiunčiami skubiai.

PRIĖMIMO PUNKTAS

NEW YORK CITY, 78 Second Ave. Tel. ORchard 4-1540

MŪSŲ SKYRIAI:

DETROIT 12, MICH. 11601 Jos Campau Ave. Townsend 8-0298
HARTFORD, CONN., 651 Albany Avenue CHapel 7-5164
LOS ANGELES, CAL., 121 S. Vermont Ave. DUnkirK 5-6550
PHILADELPHIA 23, P.A. 832 North 7th Street WA 3-1747
CHICAGO, ILLINOIS, 3741 W. 26th Street, CR 7-2126
NEWARK, NEW JERSEY, 263 Market Street, MA 2-6937

AN INCREASED DIVIDEND

at the rate of
3 1/4%
a year

COMPOUNDED QUARTERLY!

A dividend at the rate of 3% regular plus 1/4% extra is anticipated for the period beginning July 1, 1957, with the continuance of satisfactory earnings.

Effective July 1,
dividends will be compounded
4 TIMES A YEAR!

Start Saving Here Today!

THE Kings County SAVINGS BANK

Incorporated 1860

2 CONVENIENT OFFICES:

135 Broadway at Bedford Avenue

539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue

Member Federal Deposit Insurance Corporation

PARK FLORIST

MATTHEW MAZEIKA,
Savininkas

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE
(Skersai nuo Haven teatro)

WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 9-3112

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAICIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-2089

LAI DOTUVIU DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 SO. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1111 BRUNN ST. PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

**LIETUVIŠKA DUONA - LIETUVIŠKAS SŪRIS
LIETUVIŠKOS DEŠROS IR SKILANDŽIAI**

JONAS ANDRULIS
Michigan Farm Cheese, Inc.
Fountain, Michigan

PETRAS LISAIUSKAS
64-09 Clinton Avenue
Maspeth, New York

LITHUANIAN BAKERY
131 Insee Place
Elizabeth, New Jersey

Norintieji įsigyti šių skanių lietuviškų produktų, kreipiasi į jų gamybos generalinę atstovą PETRĄ LISAIUSKĄ, 64-09 Clinton Avenue, Maspeth, New York.

Tel. TW 4-8087

ALLIANCE CRYSTAL COCKTAIL BAR

Kazys Buividas

Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gėrimai. Vakaraus muzika prie baro.

DU ORKESTRAI, FLOOR SHOW IR ŠOKIAI
80 St. Marks Place New York, N. Y.
(8th St. ir 1st Avenue) Telefonas: GRamercy 7-9765

Draudimo reikalais, taksų paruošimas, Notarinių dokumentų tvirtinimui, kreiptis į **JUOŽA ANDRIUSĮ**

GENERAL INSURANCE BROKER - NOTARY PUBLIC
Uzpildomi federaliniai ir valstybės taksai, tvirtinami dokumentai ir atliekami visu rusiu draudimai: gyvybes, namu, baldų, automobiliu, bizniu ir t.t. Geras Patarnavimas.
87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Kasdien iki 8 v.v. Sest. iki 6 v.v. Tel. Virginia 7-4477

Visame New Yorke nerazite gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte: koncertą, vestuves, prakalbas ar šoktus -- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių. --

J. WEINSTEIN, Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

BARAS - RESTORANAS * VYTAUTAS BELECKAS, Sav.
Salė vestuvėms, susirinkimams, parengimams.

1883 MADISON STREET BROOKLYN 27, N. Y.
(Prie Forest Ave. stoties, Ridgewoode) Tel. EV 2-9586

LIETUVIŠKI SŪRIAI

Lietuviški sūriai, gaminami Michigan valstybėje yra švieži nes jie atgabenami lėktuvais:

Petro Lisausko krautuvėje taip pat galite gauti lietuviškos Boston Baking Co. gamybos duonos, lietuviškų desų ir šviežių, tiesiai iš fermos atvežtų kiaušinių. Lisausko krautuvėje gaunami tik švieži produktai.

PETRAS LISAUSKAS

64-09 CLINTON AVENUE MASPETH, N. Y.
(Prie Maspetho Lietuvių baznyčia) Tel. TW 4-8087

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, sav.

Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas, įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.

103-55 LEFFERTS BLVD., RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

Stiklinis baras. Viena gražiausių uželgų Brooklyne.

273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9533

NORITE GEROS -- MENIŠKOS FOTOGRAFIJOS

Portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų - vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų.

Jums geromis sąlygomis padarys

VYTAUTAS MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HY 7-4677

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

ORMAN & MICHELSON

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

SCHUYLER SAVINGS

and
LOAN ASSOCIATION
of Kearny, N. J.

ISTEIGTA 1924 m.

Julius Paknis, President
George Katilus, Vice-pres.
Peter W. Velevas, Ex. Mgr.
Joseph M. Belza, Treasurer
Mrs. S. Dasker, Asst. Sec'y
24 Davis Avenue
KEARNY, NEW JERSEY

Atdara kasdien, išskyrus šėbėdadienius ir šventadienius, nuo 10 v. r. iki 3 v. p. p. Penktadienių vakarais nuo 6 iki 8:30.

MOKAMA 3

Kapitalas \$1,600,000

TONIKAS VIDURIAMS

Cia yra naminė gyduolė: mišinys šaknų, žolių ir sėklų. Ji vartojama arba tos formoje nuo šių ligų: skilvio nevirškinimo, inkstų (kidneys), odos išbėrimo, gerklės užtkimimo, plaučių uždegimo, vidurių liuosavimo, puslės ligų, širdies supykimo, šūrpulaviimo, peršalimo, dieglių, reumatizmo, bronchito, rožės, riemens deginimo, galvos skaudėjimo, sąnarių gėlimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kainuoja \$4.00.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27. Mass.

J. Markiewicz

AND SONS, INC.
Laidotuvių Direktorai
15 TRUMBULL STREET
New Haven, Connecticut
Telefonas: LOcust 2-9229

KARLONAS

FUNERAL HOME
Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET
New Britain, Connecticut
Telefonas: 9-1181

ŠAUTUVAI

Kas tik medžioklės sportui reikalinga, yra gaunama mūsų krautuvėje. Mes parūpiname leidimus. Taip pat siunčiame šautuvus į Europą.
ZIRMO COMPANY

146 Park Row
New York 7, N. Y.
Tel. REctor 2-0231

TRAUN'S BAR RESTORANAS IR BARAS

AUGUST TRAUN, Savininkas

N. E. Cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-9785

HELEN POVILANSKIENE

Baras - Restoranas - Salė šeimyninėms pramogoms
158 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9737

M. AND Z. COLLISION WORKS

JULIUS MALDUTIS

Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakėttimas naujomis, dažymas ir poliravimas
937 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.) Tel. EVergreen 8-9794

Pajamų mokesčių, buhalterijos ir apdraudos reikalais kreiptis į --- **FRANK DIMAS**

764 CYPRESS AVENUE RIDGEWOOD 27, N. Y.
(Du blokai nuo Myrtle Ave. stoties, Canarsie line)
Atdara kasd. nuo 3 v.p.p. iki 9 v.v. Sest. nuo 10 r. iki 6 v.v.
Telefonai: EV 1-4774, MI 2-4076

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street Brooklyn 1, N. Y. 700 Caroline Ave. N. Valley Stream, N. Y.
MAIN 4-6400 VALLEY Stream 5-0783
LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

Salės šokiams, vestuvėms ir kitokiems pobūviams prienamomis kainomis. Geriausi gėrimai pigiausiomis kainomis. Lietuviški maisto gaminiai. Patriotiniu organizacijų susirinkimams patalpos nemokamai. Visais reikalais kreiptis į klubo vedėja V. E. MIKALAUSKA.

280 UNION AVE BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9672

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. Virginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR Tel. EVergreen 7-4774

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams.

New Yorkas ir Apylinkė

Kan. dr. J. Končius, BALFO pirmininkas, kuris šiuo metu lankosi Europoje, JT aukšto komisaro pabėgėlių reikalams dr. Liūdt pakviestas, rugsėjo 10 d. dalyvavo Genevoje svarbiame pasitarime pabėgėlių reikalais.

V. Milčius, Lietuvos tremtinys, jau pusmetis kai keliauja po pietines jūras su vjenu milijonierium, kaip jo jachtos kapitonas. Jam yra pasiūlyta būti dalininku 100 motelių, kuriuos jo šefas ruošiasi statyti Santa Lucia saloje.

J. Naujokienė, su sūnumi Klemensu, grįžo iš atostogų, kurias praleido Floridoj ir Kuboje.

Alg. Šalčiui, mūsų bendradarbiui, žmona padovanojo trečią sūnų, kuris pakrikštytas Matur. Į krikštynas buvo atvykę iš Kanados Juozas ir Alg. Jogėlai su žmonomis.

J. ir A. Trečiokai buvo nuvykę į Cape Cod pasisvečiuoti lietuvių vasarvietėje "Banga".

Dr. K. Paprockaitė-Šimaitienė išvyko su savo vyrų savatei atostogų. Lankysis Washingtone, Floridoj ir Cuboj.

P. Simėnienė, Moterų Vienybės pirmininkė, praneša, kad draugijos pirmasis šio rudenio susirinkimas įvyks rugsėjo 17 d., Damų rezidencijoje, Woodhaven.

V. K. Banaičiui pagerbti, jo 60 metų sukakties proga, rengiamas koncertas, kuriame bus išpildyti jo kūriniai. Koncertas įvyks lapkričio 17 d. Washington Irving mokykloje.

A. ir M. Deveniai, šiuo metu atostogaus Arizonoje, siunčia linkėjimus, sužavėti gražia gamta.

J. Žymantaitė, 72 James St., Hartford, Conn., įleško Prano Žymanto, Viktoro ir Julijanos Jovaišų ir Petro Taragauskio.

G. ir E. Abrolaičiai, iš Belmar, N. J., kurie šiuo metu važinėja po Europą, siunčia Vienybės linkėjimus.

Adolph J. Namaksy, Jr., Adolfo ir Kotrynos Namakšių sūnus, 17 m. amžiaus, neseniai savanoriu įstojęs į Amerikos oro laivyno tamybą. Jaunasis Namaksy šiuo metu yra Winoski, Vt. Adolfas ir Kotryna Namaksy yra žinomi So. Bostono lietuvių veikėjai. A. J. Namaksy yra Real Estate ir Insurance biznyje, 409 West Broadway, S. Boston, Mass.

VIRŠUJE: Per suruoštas šachmatininkų rungtynes Liet. Atletų Klubo vicepirm. E. Staknys įsega klubo ženklelį bostoniečiui šachmatų meisteriui K. Merkiui.

Vienybės nuotrauka

V. K. Banelis, teisininkas, baigęs Heidelberg ir St. John's universitetus, bei daktaro laipsniui gilinęs studijas Columbia univ., neseniai perėmė lietuvių skyriaus vedėjo darbą žinomoje biržos brokerių King Merritt and Co. Jis yra gilinęs studijas finansų srityje bei investuotuose, veiklus eilės lietuviškų organizacijų narys, Vienybės skaitytojas.

BOSTONAS PRIEŠ BROOKLYNA

Praėjusį šeštadienį ir sekmadienį Brooklyne viešėjo Bostono šachmatininkų ekipa, kuri susitiko su vietos Lietuvių Atletų Klubo vyrais.

Pirmą dieną svečiai buvo priversti pasiduoti stipresnės sudėties atletams, gi antrą dieną atletai turėjo kapituliuoti.

Rungtynių pasekmės (skliaustuose antros dienos pasekmė): K. Merkis - E. Staknys 1/2 - 1/2 (1/2 - 1/2), G. Šveikauskas - A. Šukys 1 - 0 (1 - 0), A. Keturakis - V. Kulpavičius 0 - 1 (0 - 1), L. Šveikauskas - J. Galminas 0 - 1, L. Šveikauskas - R. Prapuolenis (1 - 0), R. Karosas - J. Vilpišauskas 0 - 1 (1/2 - 1/2), S. Vaičaitis - M. Slapšys 1 - 0, S. Vaičaitis - K. Kulpavičius (1 - 0), A. Ivaška - A. Ratas 0 - 1 (0 - 1).

Šiose draugiškose varžybose puikiai pasirodė jaunieji broliai Šveikauskai bei S. Vaičaitis. Brooklyno didieji ramsčiai V. Kulpavičius, Vilpišauskas ir Ratas suko vojo pasigėrėtina. Bene didžiausią pergalę išsikovojo E. Staknys išplėšęs abu kartu iš garsiojo K. Merkio lygiąsias.

Rungtynių pradžioje gražų sveikinimo žodį davė Rytų Apygardos vadovas Al. Vakselis. Gi atletai svečius apdovanojo gražiais klubo ženkleliais.

Didžioji žinia, kad lietuviškas šachmatininkas Povilas Vaitonis antru kartu išsikovojo Kanados meistro vardą, dalyvių ir svečių buvo džiaugs-

Motiejiaus nuotyčiai

